

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inosejstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1963, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 67. — STEV. 67.

NEW YORK, FRIDAY, MARCH 21, 1936. — PETEK, 21. MARCA 1936.

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

ITALIJANSKA VLADA IGRA DVOSTRANSKO VLOGO

JAVNO PROTESTIRA PROTI MACEDONSKIM VSTAŠEM, SKRIVAJ JIM PA POMAGA

Splošnim protestom proti divjanju macedonskih komitašev se je pridružila tudi Italija. — Jugoslavija je poslala že drugi protest. — Dvomljivo je, če je bolgarska vlada dovolj močna, da bi napravila mir in red v Macedoniji.

SOFIJA, Bolgarska, 20. marca. — Vsled divjanja macedonskih komitašev v Južni Srbiji, se je razvil položaj, ki utegne imeti dalekosežne posledice.

Protestu, ki sta ga vložili Anglija in Francija, se je pridružila tudi Italija.

Jugoslovanska vlada je poslala včeraj Bolgarski že svojo drugo protestno noto.

Jugoslovanski poslanik v Sofiji, Nesič, je šel k bolgarskem ministru Burovu ter izrazil svoje veliko začudenje nad tem, da ni bolgarska vlada storila še ničesar proti ljudem, ki so metali prejšnji teden bombe.

Francija, Anglija in Jugoslavija sta protestirali takoj po atentatu, in bolgarska vlada je obljubila krivice strogo kaznovati.

Ostalo je pa le pri obljubi.

Po vsej Bolgarski se je nastalo veliko razburjenje in presenečenje, ko se je pojavil pri ministru Burovu italijanski poslanik Piacentini ter protestiral v imenu Italije.

Italija se je namreč vzdržala dosedaj vseh protestov proti nasiljem, ki so jih uganjali Macedonci v južnem delu Srbije.

Splošno pa prevladuje mnenje, da protest Italije ni odkritosrčen, kajti javna tajnost je, da podpira Italija macedonske vstaše z municijo in denarjem. Eden najbolj zloglasnih macedonskih vstašev, Mihajlov, živi brezskrbno v Italiji.

Po mnenju nekaterih tukajšnjih listov, je Italija le zato protestirala, da dokaže svetu solidarnost z ostalimi velesilami, kar je že zastran londonske konference potrebno.

Zelo je pa dvomljivo, da bi mogla bolgarska vlada ustreči zavezniskim zahtevam ter napraviti red v Macedoniji, četudi bo pokazala najboljšo voljo ter se poslužila skrajnih sredstev.

MONARHISTA OBSOJENA NA SMRT

Šestindvajset sozarotnikov je bilo obsojenih na dolgotrajne zaporne kazni. — Krivi so teroriziranja prebivalstva.

MOSKVA Rusija, 20. marca. — Danes sta bila obsojena na smrt dva monarhista, ki sta bila obtožena, da sta terorizirala delavce tekom carske vladne.

Šestindvajset sozarotnikov pa je bilo obsojenih na dolgotrajne zaporne kazni. — Krivi jih bodo izgnali.

Proces proti njim se je vršil v mestu Voznjenska, kjer je eno ruševih toplotnih središč.

Obtoženi so bili, da so skušali izvesti revolucionarno gibanje, še predno je postal v Rusiji boljševiški režim zmagovalen.

Dosti delavcev, katere so terorizirali, zavzema sedaj odlična mesta. Njih pričevanje pred sodiščem je bilo uspešno na obtožbeno.

Sodišče jih je spoznalo krivim teroriziranja.

ANGLEŠKI PRESTOLONA- SLEDNIK BO PRIŠEL V KAJIRO Z AEROPLANOM

KAJIRA, Egipt, 20. marca. — Prvikrat v zgodovini bo prišel kraljevski princ v Kajiro po zraku, če se bo izvedlo sedanje načrte princa iz Walesa. Nič manj kot deset aeroplanov bo prevedlo princa in njegovo spremstvo iz Sudana. Stroji so pripravljeni že sedaj v Kartumu.

TURINSKI ČASTNIKI OBDO- ZENI VELEIZDAJE

BERLIN, Nemčija, 20. marca. — Glavni voditelji fašistovskega gibanja v Nemčiji so obtoženi, da so pripravljali veleizdajalsko gibanje, in javni obtožitelj je bil naprošen, naj uvede potrebno preiskavo tako proti dr. Fricku kot dr. Jan-senu, županu Jene, ker sta skušala reorganizirati turinško policijo ter jo napraviti bolj voljno orožje v rokah proti-republikanskih zarotnikov.

SPORAZUM JE SKORAJ NEMOGOČ

Angleži in Amerikanci si na vse načine prizadevajo spraviti delegacije v soglasje, kar se jim pa najbrž ne bo posrečilo.

LONDON, Anglija, 19. marca. — Angleški in ameriški delegati ugovarjajo, kako bi bilo mogoče spraviti v soglasje mornariške zahteve raznih sil, toda vse kaže, da bodo njihovi napori brezuspešni.

Mornariška konferenca ne more ugoditi zahtevi Italije, ki hoče imeti s Francijo absolutno enakost.

Angleški delegati skušajo izdelati načrt, soglasno s katerim naj bi Francija privolila v enakost z Italijo. Ni pa še gotovo, če se bosta obe velesili s tem zadovoljili, ker je francoska delegacija izjavila, da nima namena vpoštevati predpisov Italije glede velikosti svoje mornarice.

Tudi če bi prišlo do nekakega sporazuma, bodo lahko vse prizadeve veslele počele, kar bodo hoteli.

Angleški ministrski predsednik Ramsay MacDonald in prvi lord admirale Alexander sta zajtrkovala danes zjutraj z ameriškim delegatom.

Pozneje so se Amerikanci posvetili v St. James palači dve uri s mornariškimi izvedenci.

NOVA BOLEZEN V CINCINNATIJU

CINCINNATI O., 20. marca. — Tukajšnji zdravniki so bili danes v velikih skrbih, ker se je pojavila čudna oblika paralize. Petdeset slučajev se je dosedaj pojavilo. Zdravniki v splošni bolnici so skušali na vse načine ugotoviti naravo bolezni ki je dosedaj napadla le osebe, stare več kot 38 let.

SVEDSKA KRALJICA ZELO SLABA

RIM, Italija, 20. marca. — Švedska kraljica Viktorija, ki boleha že dalj časa, je imela včeraj zelo slab dan. Kralj Gusatv in njena pravunkinja, princesa Ingrid, sta se hola udeležiti posebne maše v cerkvi sv. Petra, a nista mogla iti tja radi kraljičine bolezni.

LEWIS V BOJU PROTI VSTAŠEM

Konvencija United Mine Workers je izdala obširne polnomočja. — Provizorično vodstvo kan-saškega okraja.

INDIANAPOLIS, Ind., 20. marca. — Konvencija United Mine Workers, ki se vrši tukaj pod predsedstvom John L. Lewisa, je odločno nastopila proti reorganizacijskemu gibanju, katerega vodijo delavski voditelji iz Illinoisa in Howata iz Kansasa.

Na včerajšnji seji je sprejela konvencija resolucijo, ki daje J. L. Lewisu pravico, da preklicar čarter okraja št. 14. Temu okraju načelje Alexander Howat, ki je bil na reorganizacijski konvenciji izvoljen predsednikom. Nadalje ima Lewis pravico, imenovati provizorično vodstvo Kansas okraja ter odstaviti vse dosedanje okrajne uradnike.

Sprejete resolucije jasno kažejo, kaj Lewis pravzaprav namerava s svojimi diktatorskimi zborovanji. H. Howat in ostale voditelje dolže, da so sklenili razbiti United Mine Workers organizacijo.

Zaenkrat ne more biti nobenega dvoma, da bo izključen iz organizacije United Mine Workers enindvajset voditeljev reorganizacijske konvencije v Springfieldu.

Lewisov srd je posebno naperjen proti Johnu H. Walkerju. Disciplinarni odredbe se pa ne ostražajo le proti vladitljem temveč tudi proti 445 delegatom, ki so udeležili konvencije v Springfieldu.

Tukajšnja konvencija se je vršila tako, kot se je od začetka domnevalo. Lewis je vespotoval razširil svoj vpliv edinele vstaške okraj v Illinoisu mu dela preglativo.

OLAYA BO ODPOTOVAL SEMKAJ

BOGOTA, Colombia, 20. marca. — Henrique Olaya Herrera, poslanik pri Združenih državah in neizvoljeni predsednik Columbijе je objavil danes, da bo v petek odpotoval proti Združenim državam. Rekel je, da bo mogoče obiskati Francijo in Anglijo, predno se bo udeležil inavguracijskih cerimonij.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

OTVORITEV "VEČNE RAZSTAVE" V VATIKANU

Pred kratkim je otvoril papež v Vatikanu takosvano "Večno razstavo". Otvoritev se je završila v navzočnosti raznih cerkvenih in posvetnih dostojanstvenikov.

DEVIŠKO POTOVANJE "EUROPE"

Novi parnik je popolnoma sličen parniku "Bremen", toda nekateri upajo, da bo porazil njegov rekord.

BREMERHAVEN, 20. marca. — Parnik "Europa", ki je last Severonemškega Lloydja, ter je skoro na las sličen parniku "Bremen" je odplul včeraj ob eni uri popoldne proti New Yorku.

Pred odhodom se je zbralo na pomoči na tisoče ljudi, ki so navdušeno nazdravljali novemu morskemu velikanu.

Na parniku je 563 potnikov prvega razreda, 398 potnikov drugega, 222 potnikov turistijskega in 657 potnikov tretjega razreda.

Dosti potnikov prvega razreda se vrti samo do Southamptonu.

"Europa" ima 49.746 ton prostornine ter ima štiri vijake, katere gonijo turbine.

Na zunaj je parnik popolnoma sličen parniku "Bremen", le dimniki so pri "Europi" ovalni, dočim so pri "Bremenu" spredaj zakroženi.

"Europi" poveljuje kapitan Nicholas Johnson, prejšnji kapitan "Columbusa".

Nekateri domnevaajo, da bo dospel parnik v New York v dobrih štirih dneh in da bo porazil rekord "Bremena", čeprav ne namerava.

NEMŠKA EKSPEDICIJA ZADRŽANA

BERLIN, Nemčija, 20. marca. — Nemške ekspedicije, ki se je hotelo napotiti na Himalaje, je bila zadržana na meji Nepala, ker so odnošaji med Nepalom in Tibetom zelo napeti.

Na meji Nepala je baje koncentriranih šestdeset tisoč mož, ki so modernizirani opremljeni.

TROCKI NEVARNO BOLAN

BERLIN, Nemčija, 20. marca. — List "Tagesblatt" je danes sporočil, da se je bolezzen Leona Trockega jako poslabšala.

Prejšnji poveljnik in organizator rdeče armade je bolan že izza leta 1924. Septembra meseca lanskega leta so poročali, da se je njegovo stanje izboljšalo in da bo kmalu okrevail.

RAZPOLOZENJE PROTI SUŠI

Ameriški tednik Literary Digest je vprizoril med svojimi čitatelji glasovanje glede ameriške prohibicije.

Uprava ameriškega tednika Literary Digest je razposlala po Združenih državah več milijonov glasovnic z naslednjimi vprašanji:

Ali ste za odpravo osemnajstega amandmeta in za odpravo Volsteadove postavbe? Ali ste za omlajenje Volsteadove postavbe? Ali odobravate osemnajsti amandment?

Dosedaj je odgovorilo na vprašanja skoro en milijon oseb.

287.885 jih je za preklie osemnajstega amandmeta; 224.141 jih je za omlajenje Volsteadove postavbe in le 191.909 za izvedbo Volsteadove postavbe.

Literary Digest je uvedel slšno glasovanje že leta 1922. Med takratnimi in sedanjimi odgovori je pre-senetljiva razlika.

Takrat se je večina zavzela za modifikacijo Volsteadove postavbe, tokoj za njimi so pa prišli zagovorniki prohibicije. Zo popolno odpravo prohibicije je bilo pa tedaj od-danih le razmeroma malo glasov.

Dosedaj je objavil Literary Digest poročila iz dvajsetih držav. Med temi je edino le država Kansas, iz katere je dospelo več odgovorov v prilog prohibiciji kot proti nji.

ZRAČNI PROMET MED BERLINOM - PERNAMBUCO

BERLIN, Nemčija, 20. marca. — Med Luftnaso in špansko zrakoplovno družbo v Cotonu je bila sklenjena pogodba glede zračne zveze med Berlinom in Pernambucem.

Luftnansa bo prevzela obratovanje na progi Berlin-Sevilla dočim bo španska družba oskrbovala promet naprej do Pernambuca.

Vozili bodo vodilni baloni Zeppelinovega sistema.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

BOLJŠEVIKI OČITAJO PIJU DOBIČKARIJO

Boljševiško glasilo pravi, da je zaslužil papež na borzi dvanajst milijonov. — Pravi vzrok prepovedi kratkih kril.

LONDON, Anglija, 20. marca. — "Daily Mail" je poročal danes da je sovjetsko glasilo "Pravda" objavilo dolg članek, v katerem se bavi s papeževu akoljo proti sovjetski Rusiji.

"Pravda" pravi, da je papež Pij "nebeški lažnjivec ter božanstven tat".

Boljševiki predbacivajo papežu, da je napravil v kratkem času na borzi dvanajst milijonov funtov sterlingov.

"Pravda" sarkastično dostavlja, da prav dobro ve, zakaj papež nasprotuje kratkim ženskim krilom. Tega ne dela iz moralnih ozirov, pač pa zato, ker je soudeležen pri upravi velikih milanskih pletilnic.

PRAGA, Čehoslovaška, 20. marca. — Praški nadškof je naprosil policijo za varstvo, ker so mu komunisti pretili tekem protiboljševiškega govora ki ga je hotel včeraj tukaj.

RESIGNACIJA KABINETA V HONDURASU

TEGUCIGALPA, Honduras, 20. marca. — Vsi člani kabineta, razven enega, so danes resignirali. a predsednik Collindres ni še sprejel resignacij. Edini član, ki je ostal v uradu, je bil Rafael Diaz Chavez, finančni minister ter podpredsednik.

TURCIJA NI INSOLVENTNA

CARIGRAD, Turčija, 19. marca. — Anatolska časnikarska agentura je danes zanimala poročilo, da so turške finance v slabšem stanju kot kdaj poprej in da ne more država plačati svojih dolgov.

Komisija je uvedla natančno preiskavo glede teh poročil ter izjavila, da v polni meri zaupa turški vladi, ki ne bo lagala ter pošiljala v svet napačna poročila.

DENARNA NAKAZILA

ZA VAŠE RAVNANJE NAZNANJAMO, DA IZVRŠUJEMO NAKAZILA V DINARJIH IN LIRA H PO SLEDEČEM CENIKU:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din	500	\$ 9.35	Lir	100	\$ 5.75
"	1000	\$ 18.50	"	200	\$ 11.50
"	2500	\$ 46.00	"	300	\$ 16.80
"	5000	\$ 91.00	"	500	\$ 27.40
"	10.000	\$ 181.00	"	1000	\$ 54.25

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30 — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našimi zvezami v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nami sporazumete glede načina nakazila.

Izplačila po pošti so redno izvršena v dveh do treh tednih. MUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street
New York, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

za celo leto velja list za Ameriko	za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	za pol leta	\$3.50
za pol leta	za inozemstvo za celo leto	\$7.00
za četrt leta	za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenit nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

WICKERSHAMOVA KOMISIJA

Kmalu zatem, ko se je preselil Herbert Hoover v Bello hišo, je imenoval posebno justično reformno komisijo, ter ji postavil na čelo bivšega zveznega generalnega pravdnika George W. Wickershama.

Naloga te komisije je bila v prvi vrsti preiskati prohibicijsko vprašanje.

Komisija je meseca januarja podalo svoje prvo preliminarne poročilo, ki se je pa tikalo samo izvedbe prohibicijske postave. To je zelo razočaralo prebivalstvo vse dežele.

Splošno se je namreč domnevalo, da bo skušala komisija v prvi vrsti dognati, kakšno stališče je zavzela dežela napram prohibicijskemu vprašanju ter da bodo komisarji izdali kaka priporočila, bodisi za prohibicijo, bodisi proti nji.

To se pa ni zgodilo. Toda obupati zaenkrat še ni bilo treba, kajti v poročilu je rečeno, da mora komisija globoko prodreti v ljudsko pojmovanje, premočiti stališče naroda v posameznih okrajih in v splošnem ter posvetiti posebno pozornost socialnim in gospodarskim posledicam prohibicijske postave.

Iz tega se da sklepati, da bo komisija res globlje preštetirala prohibicijsko postavo s posebnim ozirom na vpliv ki ga izvaja na narod v socialnem in gospodarskem oziru.

Tako pošteno in nepristransko promatranje, v edinem namenu, da se dožene resnico, pa naj bo taka ali taka, bi bilo velikega pomena in velike važnosti.

Na ta način bi bilo mogoče rešiti vprašanje, kakoršenega še ni reševal narod izza državljanske vojne.

Toda zdi se, da bo vse le pri obljubah ostalo.

Pred par dnevi je nastopil predsednik komisije Wickersham pred posebnim senatnim justičnim odborom, ki se bavi tudi s prohibicijskim vprašanjem.

Zasliševanje je bilo tajno, to se pravi, da niso bili navzoči časniški poročevalci.

Kaj je sporočil Wickersham gospodom senatorjem, ni znano. Toda pozneje je rekel časniškim poročevalcem, da dvomi, da bi se njegova komisija še kaj pečala s prohibicijskim vprašanjem.

Poglavitna naloga komisije je staviti predloge za boljše izvedbo prohibicije, dasi se prohibicijska postava že zdaj boljše izvaja kot katerakoli druga.

To pomenja torej, da je komisija s svojim preliminarim poročilom nasula ameriškemu narodu peska v oči.

Če so Wickershamove izjave točno podane, ni imela komisija, v katero so nekateri stavili tako velike nade, nikdar namena prodreti prohibiciji do dna.

LIBERALCI POČASTILI CLANE DELAVSKE STRANKE

LODON Anglija, 20. marca. — Mrs. Philip Snowden, žena zakladniškega ministra je danes načelovala političnemu sestanku in lunču, ki je bil posledica skupnega odpora liberalne in delavske stranke proti protekcionistični politiki konservativcev pri petihodnih volitvah. Lunč je bil vprašan na Downing Streetu in med gosti so se nahajali David Lloyd George, Sir Herbert Samuel in drugi liberalni voditelji ter dosti odličnih laboritor.

NOV NIKARASKI ZUNANJI MINISTER

MANAGUA, Nicaragua, 20. marca. — Danes je bil imenovan zunanjim ministrom Nicaragve dr. Julian Irujo. Služil je v vladi predsednika Morada kot svetovalec za zunanje odnose ter se udeležil več važnih pogajanj med republikami. Dr. Irujo je stopil na mesto dr. Ramona Deyesa kot zunanji minister.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

KARDINAL PETER GASPARRI

Končno je papež vendar le uslišal ponovno prošnjo kardinala Petra Gasparrija in izročil njegovemu nasledniku vodstvo vatikanske politike. To se je zgodilo malo pred novim letom, ko je Gasparri po preoblenju influence podal svojo definitivno ostavko na položaj vatikanskega vnanjega ministrstva. Papež Pij XI. je sprejel ostavko s pogojem, da sprejme Gasparri kot vrhovna politična avtoriteta razne člane vladarskih hiš o priliki poroke italijanskega prestolonaslednika. Ko je kardinal izpolnil še to visoko reprezentacijsko dolžnost, je izročil svoje pošto, ki jih je opravljal celih 15 let, svojemu nasledniku kardinalu Pacelliju in se preselil v gosposko vilo, ki mu jo je podaril papež v priznanje za njegove politične zasluge.

Sprememba v vodstvu vatikanske politike je le osebna, kajti novi državni tajnik, bviš nuncij Pacelli je bil najbližji Gasparrijev sodelavec in bo vodil cerkveno politiko v dosedanjih smernicah.

Kardinal Gasparri, ki mu je papež podelil nalašč zanj določen naslov "zaslužni državni tajnik", je edini diplomat na svetu, ki ga ni mogel podreti noben val svetovne vojne. Vodstvo vatikanske politike je prevzel pod papežem Benediktom XV. v oktobru l. 1914. — v času, ki bi bil lahko kritičen tudi za cerkveno politiko. Pismo, ki ga je poslal papež Pij X. avstrijskemu cesarju Francu Jožefu, bi imelo lahko za posledico odcep avstrijskih katolikov. V tem primeru bi se bila morala nasloniti rimska cerkev na antanto, to je na kompleks moči, ki sta mu dajala Anglija in Rusija v pretežnem delu protikatoliški značaj. Če bi se bilo to zgodilo med vojno, bi Vatikani proti svoji volji pomagali Rusiji do Carigrada, kar bi seveda preprečilo širjenje katoliške vere v Orijentu, položaj rimske cerkve na vzhodu bi bil za vedno oslavljen. Gasparri je razumel položaj in našel za cerkev edino pravo rešitev. Stojec na stališču, da so pred rimskim papežem, kot namestnikom božjim, vsi narodi enako vredni in da se zato Vatikani ne smejo zavzemati za nobeno vojujočo državo, je uspel v diplomatske pojge za strogo nevtralnost Vatikana. Gasparri je naložil vsem vatičanskim dostojanstvenikom dolžnost, da ne smejo podati nobene izjave, ki bi bila v nasprotju s stališčem vatikanske nevtralnosti. Niti antanti prijazno stališče Pija X. niti preteča nevarnost razrjevanja pravoslavne cerkve od Jeruzalema in Smirne do Dalmacije ni smela nobenega kardinala in škofa zavesti in kakršnikoli izjavi za to ali ono vojujočo se skupino. — Danes, toliko let po svetovni vojni, se zdi to zelo enostavno, toda tedaj sredi vojnih strasti je bila zadeva silno težavna in kolidirna. Gasparriju se je posrečilo uveljavljenje vatičanske nevtralnosti tako dobro, da je bila antanta skoro prepričana o papeževi pomoči Avstriji, na Dunaju pa so ga obtoževali antanti drobrobovne stališča. Clemenceau je imenoval papeža notoričnega "Boche". Ludendorff pa "francoskega papeža". Na temelju dvatisočletne tradicije je vodil Gasparri politične posle za kulisami dnevnih polit-

ke izključno le v korist papeštva. Odklanjal je po vrsti vse dokumente o barbarstvih in vojnih grozotah, ki so mu jih predlagali antantni in antantni sovražni zgodovinarja. Vatikani je preklinjal vojno in blagoslovljal bojevnike na fronti: med tema dvema nasprotijima je bilo dovolj prostora za čuvanje življenjskih interesov cerkve. Nevtralnost stališče cerkve pa je postajalo kljub vsemu temu vedno bolj težavno. Obdan od vseh strani množičnimi vplivi si je Vatikani izbral silno težko nalogo: biti pravičen do vseh vojujočih se držav skupno, posamezni pa noben. Najtežavnejši je bil položaj ob vstopu Italije v vojno. Da bi pridobil Vatikani na svojo stran, so pretili v Berlinu z vzpostavitev papeške države, kar je vzbudilo v Vatikani največjo pozornost. Previdno toda določeno je izjavil Gasparri 28. junija 1915, da noče Vatikani iz načelnih razlogov nevtralnosti povzročati nobeni državi težav. Mislil je seveda na Italijo. Vatikani zaupa v Boga in pričakuje od nje rešitev rimskega vprašanja ne pa od nozemškega orožja!

Gasparrijeva nevtralna politika je morala na ta način imeti v vsakem slučaju uspeh. Vojna je utrdila temelje rimske cerkve znova. In še drug velik uspeh je dosegel Gasparri: pomirjenje med Vatikani in Kvirinalom. Svetovna vojna je utrdila politični prestiž cerkve in njene verske pozicije, lateranska pogodba pa je vrnila papežu vsaj navidezno teritorialno neodvisnost. Gasparrijeva politika je bila tako plodonosna za Vatikani in njegove težnje, da se politične smernice papeške politike niti najmanj ne bodo spremenile z njegovim odhodom in zaslužni pokoj. Pacelliju preostaja torej samo hoja za Gasparrijem!

Sava grozi s poplavi.

Po poročilih iz krajev ob spodnjem toku Save, je začela Sava zaradi dolgotrajnega deževja naglo naraščati in je mestoma dosegla že 2 in pol metra nad normalo. Ker obstoja nevarnost poplavl, so pristojne oblasti odredile primerne ukrepe za zaščito nasipov in za varstvo ogroženih krajev.

SEZNAM ARANŽIRANIH KONCERTOV.

- 23. marca: Springfield, Ill.
- 5. aprila: Warren, O.
- 12. aprila: Herminie, Pa.
- 20. aprila: Cleveland, O. (Collinswood).
- 18. maja: Chicago, Ill. (Orchestra Hall).
- 25. maja: Milwaukee, Wis.
- 2. junija: Calumet, Mich. (Opera House).
- 7. junija: Traunick, Mich.
- 15. junija: Elly, Minn.
- 22. junija: Duluth, Minn.

Naslov: Banovec R.

6233 St. Clair Ave. Cleveland, O.

NAPRODAJ

40 AKROV RODOVITNE ZEMLJE, hča s 5 sobami, blag, garaža za 2 kati in sploh vsa predolja, ki se jih prodajajo na kmetiji. — Za podrobnosti se obrnite na lastnika: Martin Merat, R. F. D. R. 1, Box 54, Menominee, Mich. (2x 21&22)

Velikonočni prazniki se bližajo. . .

OTOVO se boste tudi to leto spomnili svojih dragih v stari domovini, z malim ali večjim denarnim darilom za velikonočne praznike.

Pripravljeni smo popolnoma za točno izvršitev vseh naročil, vendar prosimo, ne odlašati in nam naročila poslati čimprej mogoče. Večkrat se odpo-more nujni potrebi, in veselje obdarovancev se podvoji, ako dospe denar pravočasno.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street
NEW YORK, N. Y.

Dopisi.

Detroit, Mich.

Ne pozabite, člani pevskega društva "Ljubljanski Vrh" mesečne seje 6. aprila!

Tukaj smo spet dobili malo snega. Padal je 17. marca popoldne. Zdi se, da misli ostati na obisku par dni, kajti je precej mrzlo.

V nedeljo 16. marca je pevsko društvo "Ljubljanski Vrh" priredilo koncert, kateri je prav izvrstno uspel. Bila je velika udeležba in je prav veselo in radodarnost velika s programom. D. L. V. se mora zahvaliti najprej Thomasu Filko-viču. Res je umetnik in izvrsten pevčevja.

Srčna hvala tudi P. D. Svoboda in "Slavulju", katera sta pripomogla k programu.

Hvala tudi solistiki ga. Ani Rink, katera je izvrstno padala slovensko in angleško pesem.

Pred par tedni je bila mednarodna razstava, katero je priredil Womens Ctemopolitan Club.

Tudi Slovenci smo zastopali Jugoslavijo. K dotičnemu klubu spada pet Slovence. Imeli smo na razstavi čipke in druge stvari, katere se rabijo v domovini in so bile sem prinesene pred 30 leti.

C. Rink je razkazoval, kako se čipke delajo. Amerikanci so bili presenečeni. Vedeli so, da čipke pridejo iz Evrope, iz katere države, pa niso imeli pojma.

Spet smo postavili Jugoslavijo za stopnjo višje.

Tudi ga. Mary Nagel je pripomogla nekoliko s klekanjem, medtem ko je g. Rink pripovedoval rado-večnem o Sloveniji in Jugoslaviji.

Take razstave ima omenjeni Club enkrat na leto. Ne pozabite Slovence v Detroitu, vdrugič hočemo bolj močno nastopiti. Pokazimo, da smo tako napredni, kakor drugi narodi. Pozabimo na avstrijske emoke in damo Jugoslaviji vstop.

Seveda vsa čast gre gospe Anni Sankar, dobri slovenski materi. Pomagajmo jo in združimo se, da bo zmaga slovenska. V slogi je moč.

Ako še niste naročili na list Glas Naroda, ne pozabite ga naročiti. To je zanimiv list in v njem je dosti čtiva.

Pozdrav Slovincem širini Amerike!

"Ljubljanski Vrh".

Oakley, Wyo.

Prosim, da mi odstopite malo prostora v priljubljenem listu Glas Naroda. Obenem vam pošljem polletno naročnino.

Časa imam dovolj, ker tukaj imam sedaj prstine politične.

Tukaj v okolici Cemerer so sanci prenegorovi, kjer smo večinoma vsi zaposleni. Sedaj se dela največ po 3 dni v tednu. Toliko zaslužimo, da se počitno preživimo.

Teraj rojaki, Slovenci, ne sem za delom, dekler se razmere ne zboljšajo.

Tukaj v tej naselbini nas je malo Slovencev. Pet pečlarjev, to je vse.

Na društvenem polju pa vseno dober napredujemo. V bližnjem mestu Diamondsville imamo društva kar štirih različnih slovenskih Jednot. K njim spadamo vsi tukajšnji Slovenci. V Diamondsville imamo Slovenci tudi društveni dom.

To je lep napredek.

Zimo smo imeli precej hudo. Sedaj se sneg taja in malo večja toplota prihaja.

Ali wyominski zimi ni nič za vrjeti. Še julija meseca pride včasih sneg.

Regrata ne bomo še imeli kakor v drugih južnih državah.

Sedaj moram končati moje pisanje, da se urednik ne utruji in vsega skupaj v koš ne porine.

Pozdrav Petru Zgagi!

Joe Bentz.

CENA DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA

Angleško-slovensko Berilo

(ENGLISH-SLOVENE READER)

Stara cena \$2.—

Naročite ga pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18 Street
New York City

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.

posluje vsak delavnik od 8.30 dop. do 6. popoldne.

Za večjo udobnost svojih klientov, vsak ponedeljek do 7. ure zvečer.

Poslužujemo se vsi brez izjeme, te stare in stanovitne domače banke.

KIPI SVETNIKOV KOT ČEBELNI PANJI

V slezijski vasi Hofelu je prastar ulnjak, ki že nekoliko stoletij nosi ime "dvanajst apostolov". Danes jih sicer ni več dvanajst, marveč sta od vseh ostala le še sv. Peter in sv. Pavel, zato pa se je zbirka pomnožila za osemnajst drugih k-pov, v katerih notranjosti se razvija zanimivo življenje čebel. Izmed biljskih postav je med temi ulji tudi stari Simeon z detetom Jezusom ter brat Mojzes in Aron. Trije kipi so izmed vseh tudi najbolj ohranjeni. Drugi panji predstavljajo škofa, meniha, kmetice, čebelarja, škalec in nočnega čuvaja. Kipi so izrezljani iz lipovine in najstarejši izhajajo baže že iz 16. stoletja, ko je ta čebelarja bila še last tamošnjega samostana. Čebelo izletajo in priletajo skozi odprtino, ki je na prsih kipa, zadnja stran pa se odpira, kadar je treba pridnemu naročniku pobrati med.

ZA DOM SLEPIH V LJUBLJANI.

John Zajetel, 1503 N. Hickory St., Joliet, Ill., nam je poslal \$8.25.

Darovali so: John Zajetel \$1.00, Frank Lokar \$1.00; Leo Ivniš \$1.00; Louis Martinčič 50c; John Sercel 50c; Frank Terlep 50c; Peter Matich 50c; Peter Hočevar 50c; John Grahek 50c; Jakob Gombach 50c; Martin Govednik 50c; Martin Jakša 50c; Anton Glavan 25c; Anton Juršinovič 25c; Joseph Rešetich 25c. Skupaj \$8.25. — Vsi v Joliet, Ill.

Denar sprejeli in ga bomo izročili na pristojno mesto.

Uredništvo.

SPOMLAD JE TUKAJ!

Spomlad se prične 21. marca, ampak prvi dnevi pomladi so navadno vedno mrzli in Vi lahko prenesete mrzle tedne le, ako je vaš život takorekč čezne narave proti boleznim. Za take slučaje je

TRINERJEVO GRENKO VINO najboljšje zdravilo. Ako je vaš želedec v dobrem stanju, potem vsi život ima dovolj moči ubraniti se spomladanske bolezni. Trinerjevo grenko vino spravi vaš želedec v pravi tir, drži čistega, pomaga prebavi in varuje pred zabasanosijo. Vzemite ga redno v malih količinah, eno žličko pol ure pred jedjo. Začnite še danes! V vseh lekarnah. Vzorec dobite od Jos. Triner Co., 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

KUPON ZA BREZPLAČNI VZOREC

Dept. 72

Ime _____

Ulica _____

Mesto, država _____

RAD BI IZVEDEL za naslov FRANC

VIČICA. Pred enim letom sva bila skupaj na Aquilar, Colo., potem sem mu dvakrat pisal, pa nisem dobil odgovora. Prosim rojake, če kdo ve zanj, da mi sporoči, ali naj se pa sam javi. — Joe Bentz, Box 75, Oakley, Wyo.

KJE SE NAHAJA MARTIN ČIČ, ki mi je zadnjič pisal iz mesta Thomas, W. Va. Gre za upravitelja njegovega posestva; poslopuje mu je namreč pogorelo do tal. Zglasi naj se na naslov: Giovanni Čič, Brdo-Grande No 4, Postumia, Venezia Giulia, Italia.

IŠČE SE IZVEŽBANE ŠIVALKE za Mailand na mali mašini, dolga sezija, plača dobra. — Vprašajte pri: Luber, Lacian & Co., 28 Waverly Place, New York, N. Y. (3x 19-21)

ADVERTISE in "Glas Naroda"

Peter Zgaga

POMLAD JE TU!

Kje je Jže, da bi jo oznanil?

Vsako leto na ta dan je stopil z belim lajbelcem v naše uredništvo. Ver je žarel v zadovoljstvu, in vse njegovo bitje nam je razodelo pomlad.

Zdaj jo oznanja po Ljubljani.

Odkar je odpotoval, se moram zanašati na pratiko in kolekar, da ne zgrešim tega vseprijetnega dne.

Ej, tudi jaz bi jo rajši oznanjal na ljubljanskem Ročniku, ali pa kje po Posavju, kot pa v tej koloni. Toda ni pomeli.

Vsi želimo in zatrdno upamo, da bo dal Jže v kratkem Ljubljani oznaniti Mostam začasno slovo in se pjavil med nami.

Bo že vsaj nekoliko življenja, že vanj nekoliko pomladi.

Baš večeraj, na predvečer prvega pomladnega dne, pa dobim pismo iz solčne Californije.

Moj prijatelj Matija Pogorelec mi je pisal. Čuje in strnate, pisal mi je naslednje:

— V eudostem californijskem mestu živi slovenska vdova, ki ima krasno posestvo in uzorno obdelni vrt. Danzadnem prebira tvojo kolono in mi je naročila, naj ti pišem. Vabi te, da se prpeleš z najboljšo Pullman karo iz New Yorka v Californijo. Pod nobenim pogojem bi ti pa ne dala denarja da bi se peljal nazaj v New York. Če ti se hotel peš odpraviti, je tvoja stvar, kajti po californijskih cestah jih hodi na tisoče peš. Snega ni, kae tudi ne. Če prideš, ti bo postregla z vsami dobrotami. Oranže boš lahko kar sam pobiral. Žele ti ne bo treba umirati, kajti na razpolago ima kapljico se iz tistih dni, ko Amerika ni niti sanjala o osemnajstem amendentu. Objubila mi je, da te bo postregla vsako jutro z domačim špehom in s tako velikimi jajci, da imajo po dva rumenjaka. V bližnjih hribih je do junja sneg — je rekla — kamor se baš lahko sel hladiti, če ti bo postalo vroče od lepote tistih californijank.

Tako se glasi Matijevo pismo. Matiji vrjamem, ker je verodostojen fant. Tudi za ime in natančen naslov omenjene rojakinje se mu pristrno zahvaljujem.

Imena in naslova seveda ne objavim v koloni, ker se vseeno nisem tako prikurjen, kot bi mogoče blagovoli kdo domneval, da sem. Ta-ki informacija je namreč med brati vredna najmanj par sto dolarjev.

Ko sem o vsem tem premisljeval, se je vzbudil v meni detektivski nagon, ki se je že marsikaj izkazal v splošno zadovoljstvo.

Da ni brez kljuke v tej stvari — sem najprej ugotovil.

In to iz sledečih razlogov: — Matija je pozna, je govoril z njo, pisal v njenem imenu in najbrž tudi okusil nekaj tistih dobrot, katere mi ponuja.

— Matija je dobro ohranjen fant takorekč v najboljših letih. Tisto malo revmatizma ki si ga je nalezl v Minnesoti, mu je Californija najbrž tudi že pregnala.

— Mataja je natančno pisal, tri številke je pa pozabil navesti, namreč: koliko je stara dotična gostoljubna Slovenka? Koliko denarja ima? In če nima denarja — koliko mrgiča ima na svoji bogatiji?

To so sicer navidez stranske stvari, pa utegnejo igrati včas jako pomembno in važno ylogo.

Matija je moj dober prijatelj in mi je storil že dosti dobrot.

Toda ko se ženska pojavi, se med moškimi neha prijateljstvo in obvelja pravadno načelo: — Vsak zase!

Zakaj me je torej Matija povabil v njenem imenu?

Do tukaj sem se precej smotreno ugal, naenkrat pa naletim na kavelj, ob katerem se je razbil ves moj detektivski instinkt.

In to baš na prvi pomladni dan...

ZAKLJUČEK LITIJSKE TRAGEDIJE PRED SODIŠČEM

Zvečer 9. septembra 1. l. se je po Litiji raznesel grozovit glas: "Polde Jelnikar je zaklal Rotarja!" Izkazalo se je kmalu, da je to žalostna resnica. Znano je bilo, da vladni med obema velikimi sovražnostjo. Polde, sin posteljenih starišev in član dobre rodbine, je za časa vojne zabredel na stranpoti. Njegovo življenje se je prevrnilo v nesrečo. Krivdo je pripisoval prejšnjemu gostilničarju Rotarju, češ, da ga je ta spjel s politene polti, pri čemer je imel mnogo koristi on, Polde, pa le nesrečo in smrt. Koliko je bilo na teh obtožbah resnice, tudi sedanja preiskava ni mogla popolnoma dognati. Res pa je, da je med obema prišlo opetovanje do konfliktov in da je obtoženec pred 2 letoma obtožen Rotarja in njegov avtomobil s blatom, za kar je bil kaznovan s 7 dnevi zapore, a tudi Rotar je bil obsojen zaradi žaljenja časti na 150 dni zapor.

Ko je lani 9. septembra napočil zadnji dan, da nastopi Polde Jelnikar svojo kazen, je nenadoma nastopila tragična peripetija krize. Ves dan je Jelnikar popival, zavil je veliko množico žganja in piva in ko se je popoldne javil v jetišnici, da nastopi kazen, so mu rekli — pridri zvečer. A zvečer je bil Rotar mrtel. Jelnikarja pa je rešila samomora le hitra zdravniška pomoč. Na da se ugotovi, kdaj in kako je v njem dozorel sklep, da ubije sebe in Rotarja. Obračunaval se je popoldne še z nekim drugim nasprotnikom, Babičem, ki ga je svojčas ogradil tatvine, kupil je kisave esence, ki jo je pozneje tudi izpil in je odšel čakati — Rotarja. Obtožnica pripoveduje:

"Čim je obtožene zvedel, odkod ima priti Rotar domov, je odšel sam v Cerarjevo gostilno kjer je zahteval vroč pivo. Sedel je na hodnik, a katerega je imel razgled na savski most, po katerem je moral priti Rotar iz Mošenika. Gostilničarji je dejal, da mora s hodnika nekaj opazovati. Obtoženec je na hodniku toliko časa oprezoval, dokler se ni v resnici pojavil Rotar, ki je ni hudega slutec mirno korakal čez most proti domu. Tedaj je obtoženec naglo skočil v kuhinjo in pograbil kuhinjski nož, češ, da ga gre nabrati. Zavil je nož v časopisni papir in ga skril pod suknjico. Gostilničarje, ki je prestrašena zahtevala nož nazaj, je samo opazil, naj moči.

Ta čas je prispel Rotar s cigaro v ustih do Vizerjeve trafike. Tu se je ustavil in pogledal skozi vrata v barak. V tem trenutku je obtoženec skočil čez cesto. Z nočem je dvakrat zamahnil od zadaj proti Rotarjevemu vratu, nato pa urno izgubil čez cesto nazaj v Cerarjevo gostilno. Nož je pogodil Rotarja od zadaj v vratnik pod levi uho, mu predri vrat in izstopil spredaj 1 cm nad jabolkom. Rotarju je bila premetana velika vratna žila-odvodnica in veliki živec. Nezavesten se je sgrudil na tla.

Jelnikar je teklet nazaj v Cerarjevo gostilno in tamkaj izpil desetinsko litra esence. Tudi on se je sgrudil na tla.

Dne 26. februarja ob 10.30 so ga pripeljali v dvorano, bledga ni predpadelega. Leopold Jelnikar je bil rojen 31. oktobra 1899 v Gradcu pri Litiji. Je oženjen, po poklicu delavec. Moč srednje velike krepke postave, širokih pleč, kostonjnih las. Iz bledga obraza štrli nekoliko pokvarjen nos, oči so motne in se boječe ozirajo v sodnike. Kmalu so opravljene formalnosti in državni tožilec s poudarkom čita obtožnico.

Predsednik je vprašal obtoženca: "Toče kako se zagovarjate? Povejte kaj o svojem predživljenju: Kako je prišlo do tega? Povejte se, kar je važno! Starši so vas dobro vzgojili. Slušali ste nekaj časa v predmici. Oče vam je pomagal preskrbeti službo pri železnici. Potem ste našli v slabu družbo in tako dalje..."

Obtoženec je na vse te pripombe predsednika samo priklimal. "Bili ste med vojno opredeljeni vojakine. Leta 1918 so vas odpustili iz službe. Potem ste šli k vojakom. Kje ste služili?"

"Najprej na Dunaju, potem nekaj časa v Celovcu pri teški artileriji."

"Zakaj ste bili nesposobni za fronto? Zaradi živčne bolezni?"

"Ne, zaradi srčne napake".

Prejeto. Bil je na koroški fronti. Pozneje pri vojaki v Zaječaru, odkoder je pobegnil. Ko vojaški begunec je bil nad dve leti v Logatcu za časa italijanske okupacije. Ko je bila proglašena amnestija, se je vrnil, doslužil svoj rok in si pozneje služil kruh kot delavec. Poročil se je lani 5. maja.

Kakšno je bilo vaše razmerje do Rotarja? Zakaj je prišlo do nasprotja?

Obtoženec je navedel v glavnih obrisih, kako se je med vojno seznanil s Ivanom Rotarjem, ki je bil nametnik gostilne "Pri pošti" nasproti kolodvoru. Zatrjuje, da je na Rotarjevo pobudo zašel kot železniški uslužbenec na slabo pot. Nasil mu je sladkor in tobač ki so ga kradli iz vagonov, pozneje je bil v preiskavi zaradi tatvine in iz službe odpuščen.

Ali ste Rotarja sovražili?

Govorila sva še do takrat, ko sem mu vrgel blato v avto in sem bil zaprt. Bila sva si drugače prijazna. Kadar sva prišla skupaj, sva govorila.

Od tistega časa, ko ste bili zaradi blata obsojeni, sta bila v sovražstvu?

Ni bilo pravega sovražstva. On mene ni pogledal, jaz pa njega ne.

Kako je bilo usodnega dne?

Zjutraj sem pozno vstal. Šel sem delat na stavbo. Ob 10. dopoldne je prišel k meni orožnik Bučar ter mi rekel, da moram oditi v zapor. Odvrnil sem, naj nekoliko počaka, da uredim doma. To me je malo razburilo. Šel sem domov in povedal ženi, da grem v zapor. Dejal sem ji, da mora biti tiho in ne sme nikomur povedati, kje sem. Kmalu nato sem srečal brata, ki mi je rekel: "No zdaj gremo!" Vprašal sem ga, kdo mu je povedal. Dejal je, da žena. Postal sem jezen na ženo.

Obtoženec je nato v podrobnostih navajal, kako je po gostinah popival in kolovratil po Gradcu odnošno po Litiji. Natanko se vsega spominja do trenutka ko je govoril s posestnikom Ignacijem Titarjem, s katerim je se ogledoval novo zgrajeno poslopje. Bilo je okoli 15. Hotel je popoldne iti v zapor, toda ječar Juvan mu je dejal, da naj pride zvečer, ko bo trezen.

Od kdaj se ne spominjate več na dogodke? Kako dolgo?

Od takrat, ko sem bil pri Titarju naprej. Nič ne vem, kaj sem počel. Na postaji na železnici vem, da je prišel sodnik Novak k meni.

Ali se ne spominjate, da ste sodniku Novaku priznali vse?

Ne vem. Sodnik mi je nekaj govoril, — kaj, ne vem. Tudi v Ljubljani mi je sodnik pravil: Pa še to povejte, pa še to povejte! Pa sem govoril, — kaj, ne vem.

Ali se spominjate, kako ste prišli v Ljubljano?

Not sem ležal v vagonu!

Ali se spominjate, kako so vas pripeljali v zapor?

Ne vem. Menda so me takoj peljali na sodnijo. Ko sem ležal v bolnici, so mi peti dan začeli praviti, kaj sem storil. Jaz nisem več vedel, kaj se godi okoli mene.

Ali res niste nič vedeli, kaj delate?

Nič ne vem. Ne vem, da sem kupil kisline. Ne vem, da sem nož vzel in sunil Rotarja. Spominjam se malo, da so orožniki z menoj v vlaku govorili. Kaj, ne vem. Bil sem popolnoma zmešan.

Predsednik je nato pripomnil, da je obtoženec precej drugače govoril sodniku Novaku v Litiji in preiskovalnemu sodniku v Ljubljani. Dvakrat je bil po dejanju zaslišan. Sodnik je pristavil uradni zaznamok, da ga pri prvem zaslišanju ni bilo mogoče zasliševati, ker mu je postalo sila slabo.

Govorili ste okrog, da hočete sami sebe umrtiti, poprej pa še Rotarju znati nje pustiti.

Nič ne vem o tem, je tiho pripomnil obtoženec.

Preiskovalnemu sodniku, je predsednik nadaljeval, se priznati, da ste se prej vedno zgražali nad takimi zločini, ki ste jih čitali v časopisih. Dejali ste mu tudi: Za Rotarja mi je zelo žal. Stokrat bi bilo bolje, da bi jaz šel nego Rotar. Ali ste tako govorili?

Ne vem. Se ne spominjam. Mogoče sem kaj takega govoril. Sem bil zmešan.

Kdo vam je povedal, kaj ste naredili?

Zvedel sem za dejanje, ko mi je paznik čital časopis. Rekel mi je: "Za vraga, kaj si storil?"

NAŽGITE!

Kjer je luč, tam je upanje
TRGOVINE, KI STREME PO USPEHU, ne smejo
štediti s penny-ji in zanemarjati luči — ne smejo
skopariti z lučjo. Nobena trgovina si ne more privoščiti skoparjenja s svetlobo.

Dolar, izdan za luč, je zelo dobičakonsen, kajti stroški za luč igrajo le neznatno vlogo v proračunu.

Električna luč je tako poceni, da pomeni njena obilna uporaba resnično štedenje. Tok za svetilko 50 wattov stane samo 1 cent za 2½ urno uporabo po najvišji ceni v našem seznamu.

Dobro razsvetljena, privlačna trgovina, si je lahko svesta, da bo zaposlena, dobičkanosna trgovina, kajti obilna, strokovnjaško napeljana razsvetljava je več kot dober oglas.

OBILNA LUČ napravi temen notranji prostor uporaben in dobičakonsen.

OBILNA LUČ dovoli odjemalcem, da skrbno pregledajo predmete, ki so naprodaj ter tako zmanjša množino vrnjene blaga.

OBILNA LUČ napravi prodajalce in odjemalce bolj živahne.

OBILNA LUČ prepreča prenapetost oči, kar pomaga zmanjšati utrujenost in neuspešnost prodajalcev.

Vsaka trgovina ima svoje lastne probleme v razsvetljavi. Izplačalo se vam bo, da naši strokovnjaki za razsvetljavo pregledajo razsvetljavo v vaši trgovini. Ta služba je brezplačna.

THE NEW YORK EDISON SYSTEM

Edison
President

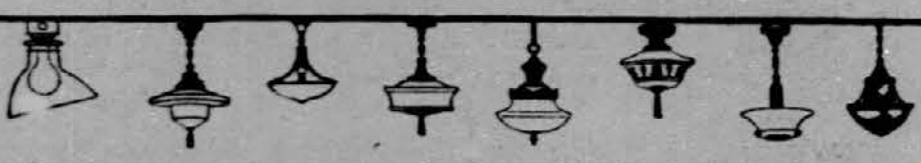
The New York Edison Company

Brooklyn Edison Company, Inc.

The United Electric Light and Power Company

New York and Queens Electric Light and Power Company

The Yonkers Electric Light and Power Company

Predsednik je zaključil zaslišanje obtoženca ter ugotovil, da se je po dveh mesecih preiskovalnega zapora začel zagovarjati kot danes in da je pri tem zagovoru vztrajen ostal.

Zaslišanje mnogih prič.
Predsednik je nato prešel k dokazovanju. Zaslišanih je bilo največ 14 prič, neposrednih očividcev tragičnega dogodka.

Gostilničarka Julijana Cerar je drastično povedala, kako je Jelnikar pri njej na hodniku sedel, pil pivo in zrl na most. Čez nekaj časa je planil v kuhinjo in vzel kuhinjski nož. Hčerka mi je zaklicala: "Mama! Nož je vzel!"

Šla sem za njim ven in zaklicala: "Polde, nož nazaj!" On je položil prst na usta in odbežal. Pozneje mi je povadala hčerka, da je Polde prišel nazaj v kuhinjo. Nož ni prinesel. Ko je šel iz kuhinje je vež, je najbrž izpil kisline. Nekaj časa je bil potem v gostilni. Stal je po konci, naenkrat pa se je prijel z obema rokama za glavo in se začel zvijati. Opazila nisem na njem sprva nič nenavadnega.

Obtoženec prijatelj priča Ludvik Melin je obširno povedal, kako sta se sešla kritičnega dne z obdolžencem in kje ča popivala. Rekel je med drugim:

Vedel sem, da se z Rotarjem ne razumeta, da ni med njima vse v redu. Potožil mi je nekoč: "Ta človek mi je eksistenco uničil. Enkrat si bom vzel življenje. Vsa naša rodbina, oče, mati, bratje in sestre so pošten, samo jaz sem ba-

raha!" Priča je nato povedal, kako sta tisti dan pila in kod sta hodila. Srečala sta orožnika Bučarja, ki je Poldeja vprašal, zakaj ne gre v zapor. Odvrnil je, da bo odšel zvečer ob 7. Pozneje sta se ločila. Sam je tekkel po zdravniku.

Državni tožilec: — Ali ste bili pijani?

Nisem bil, je resolutno odvrnila priča.

Losova pravi, da ste bili bolj pijani nego Jelnikar.

Losova naj reče, kar hoče. — Kar pravi, mene nič ne briga.

Ali je bil obtoženec zelo pijan?

Je vprašal zagovornik pričo.

Popolnoma pijan. Na očeh se mu pozna, ker postanejo vse rdeče. Držal se je "fest" kakor da ne bi bil pijan. Jaz pa ga dobro poznám, kdaj je pijan; po očeh ga poznám.

Privatni uradnik Vinko Žagar je v usodnem trenutku kupoval v Vizerjevi trafiki cigarete. Prišel je tja Rotar naslonil se je na podboje vrat in pogledal v barako. Ko se je sklonil, je priskočil od zadaj Jelnikar ter zamahnil z nožem v vrat. Zamahnil je dvakrat. Po mnenju priče je bil obtoženec popolnoma pijan.

Predsednik je nato zaslišal mnenje psihijatrov dr. Robide in dr. Gustla.

Predsednik vpraša dr. Robido: — Ali gre, g. izvedenec v tem primeru za primer razstroja ali za skaljeno zavest?

Ne gre za razstroj. Po mojem mnenju, je odvrnil dr. Robida, gre za motenje zavesti. Pri obtožencu je v trenutku dejanja obstojala ta-

ka moltnja zavesti, da se svojega dejanja sploh ni zavedal.

Izvedenec je mnenja, da naj se obtoženca kot nevarnega človeka internira v kakem zavodu. To smatra za potrebno zaradi njega samega.

Z mnenjem dr. Robide se strinja tudi psihijater dr. Gustl.

Predsednik je nato čital še druge spise, zlasti protokol o obdukciji pokojnega Ivana Rotarja.

Zdravnika dr. Tomo Zarnik in dr. Ukmar iz Litije sta na podlagi obdukcije izjavila, da je pokojni Rotar umrl nasilne smrti. Prerezana mu je bila velika žila odvodnica in obenem tudi veliki živec, kakor še drugi organi. Smrt je nastopila v nekaj minutah. Vsaka zdravniška pomoč je bila brezuspešna.

Zdravnik dr. Ukmar je nudi obtožencu, ki je izpil v Cerarjevi gostilni octovo kisline, prvo zdravniško pomoč: Izpral mu je želodec, nato pa odredil njega transport v ljubljansko bolnico.

Državni tožilec Vinko Lavrenčak je predliral, da se obsojci obtoženca v smislu obtožbe. Poudarjal je, da gre v tem primeru samo za eno vprašanje, ali je obtoženec dejanje storil v popolni skaljenosti zavesti ali ne. Smatra, da se je dejanja zavedal, kar potrjuje tudi uradni zapis sodnika dr. Novaka.

V slučaju, da bi sodišče obtoženca oprostilo, predlaga, da se ga internira za nedoloten čas v kakem zavodu.

Zastopnik prizadete rodbine Rotarjeve pokojnikov brat Matko Rotar je kratko navedel vse odškod-

STROGI PREDPISI

Neka humanistična gimnazija na Bavarskem je v svoj učni red sprejela tudi pouk v plesu za dijake višjih razredov. Da pa se po možnosti zagreni obisk teh ur tako dijakom, kakor plesateljnim damam, je ravnateljstvo gimnazije izdelalo podroben pravilnik, ki naj ima ta namen, da zabavne plesne ure spreminijo v silo dolgočasje, kakršno vlada v ostalih učnih urah. Damoklejev meč disciplinarnega reda mora tudi ob večernih urah, ki naj bi bile določene zabavi, viseti nad nesrečno glavo srednješolca. Da bo plesal z isto globoko vneto, kakor stoji pred šolsko deco in prevaja Herodota ali pa razmotava kako zamotano trigonometrično nalogo.

Z novim disciplinarnim redom so bavarski vzgojitelji dobili priliko, da se vtknejo tudi v čustveno življenje svojih varovancev, kajti neki paragraf reda pravi, da je vsako spoprijateljstvo med plesalcem in damo popolnoma nedopustno. Dijaki ne smejo plesati z določeno damo, marveč z vsako po vrsti brez razlike. V neki meri ni ugovarjati temu dobremu principu, vendar ne srečni dijak ne sme češče povabiti na ples kako deklico, ki mu je morda simpatičnejša že kot pojava ali pa kot dobra plesalka. Tudi je prepovedano po plesu spremiti damo domov, ako bi to bilo iz gole simpatije. Spremljevanje je dovoljeno samo tedaj, ako plesalec in dama stanujeta v istem delu mesta.

Dijaki nimajo pravice povabiti na plesne vaje deklet, ki bi jih sami hoteli, marveč to zanje v spoznanju s stariši opravi ravnateljstvo. Da se ne bi razvila kako nedovoljena prijateljstva, h katerim je mladi svet tako zelo nagnjen, se morajo dijaki zavedati, da so vse dame določene za vse dijake. Nedopustno, ker žali dobre sege in navade, je tudi tikanje med plesalcem in plesalko, ako nista sošolca ali sorodnika. Ker pa bi se kljub tem drakonskim določilom morda le razvile nagnjenosti med posameznimi pari se temu početju ne sme dajti potuše. Zato so prepove-

ninske zahteve in poudarjal, da si pokojnik sploh ni pridobil velikega bogastva.

Zagovornik dr. Frian se je v svojem zagovoru najprej spominjal procesa, ki se je vršil pred 26. leti v Gradcu, kjer so psihiatr tudi izrekli, da je dotični obtoženec storil dejanje v duševni zmedenosti. Takratni državni pravdnik slovit dr. Amschl je pograbil za svojo kapo in izjavil, da umika svojo obtožbo. Prav tako bi moral danes napraviti državni tožilec. Predlaga, da sodišče obtoženca zaradi njegove neprilicnosti in nevarnosti oprosti vsake krivde.

Sodba.

Po daljšem posvetovanju je predsednik senata Anton Mladič ob 17.45 razglasil sodbo. Leopold Jelnikar je v smislu § 187. kriv, da je je naklepno usmrtil Ivana Rotarja in se kaznuje na 6 let težke ječe. Obenem se obsoja v povračilo stroškov družini Rotarjevi in sicer 5000 Din za pogrebne stroške in v mesečno rento za dva nepreskrbljena otroka, vsakemu po 300 Din mesečno. Kar družina zahteva več, se vrača na civilnopravno pot. Končno se Leopold Jelnikar obsoja na izgubo državljskih pravic za vedno.

V utemeljitvi sodbe je izjavil predsednik senata:

Mnenju izvedencev, ča je obsojen storil dejanje v popolni nezavesti, sodišče ni moglo pritrditi. Obtoženec se je glede amnezije zagovarjal nedosledno. Pri odmeri kazni je sodišče vpoštevalo vse okoliščine okoliščine, zlasti povratek kaznivnega dejanja zoper telesno varnost in krutost dejanja. Olajševalnih okoliščini ni bilo. Težke posledice so bile za družino, ki je izgubila svojega rednika.

Jelnikar je bled a miren poslušal sodbo.

— Ali sprejmete kazen? — se je predsednik obrnil k obsojencu.

Imam še čas se premisliti! — je bil obsojenec odgovor.

Braničelj: — Prijavljam priziv zaradi previsoke kazni in revizijo zaradi izreka o krivdi.

Polde! Pričoi se! Jaz ostanem tvoj prijatelj do groba, se je od Jelnikarja poslavljaj njegov tovariš Melin ...

Ob 18. je bila razprava zaključena.

dami sestanki izven pešesnih ur kar najstrožje.

Tudi izleti so nedopustni, ker se morajo dijaki zavedati, da so plesne vaje učne ure in smejo dame izven učnih ur zanimati dijake le toliko, kolikor ga znajmo na pr. učne knjige, nad katerimi si bistrum.

H koncu predpisuje ravnateljstvo, kako se naj vrše zaključni venčki, slavnosti ob koncu leta in podobne svečanosti. Te slavnosti se naj vrše po možnosti brez dam.

Modrim gospodom, ki so sestavljali ta pravilnik, gotovo ni oporekati dobrega namena ter skrb za dobrobit poverjene jim mladine, vendar pa bi bilo pričakovati, da bi bili to storili na drugi stvari sami primernejši način, kajti ni droma, da so s svojim zakonom vzeli mladino precej veselja do zabave in marsikateri dijak se bo ogibljal teh plesnih vaj, ki mu ne bodo dopuščale, da bi se razveselil in pozabaval brez strahu, dahi pleske popoloma po intencijah proforskega zbora.

LEPOTNA KONKURENCA V PARIZU

Razkošni hotel "Palais d'Orsay" v Parizu je nudi šest dni zavetlišče 19 kraljicam lepote. Hotel tvori stavbno celoto s kolodvorom d'Orsay, stoječim na levem bregu Seine nasproti Tuillerij in Louvra. Za lepote je vladalo v Parizu veliko zanimanje, v hotelu so se zbirali novinarji in fotografi in od jutra do večera je pel telefon. Da bi se evropske lepote ne dolgočasile, so jim priredili več recepcij in banketov, na katerih se je zbrala elita pariške družbe. Družabni dogodek prve vrste je bil ples "des petits lits blancs" v Operi, katerega magnet so bile seveda evropske lepote. Po srebrnem mostu na odru so šle druga za drugo, občinstvo je pa občudovalo njihove čare.

Približala se je sredi 6. februarja. Oživeli so redakcijski prostori pariškega dnevnika "Le Journal" v rue Richelleu blizu bulvarja des Italiens. V dopoldanskih urah so se zbrale v slavnostni dvorani vse evropske lepote v spremstvu svojih kavalirov in novinarjev. Mnogiča radovednežev je čakala pred uredniškim poslopjem, da zve za izid lepote konkurence. V razsodišču je bilo 12 umetnikov, večinoma slikarjev. Samo štiri države so poslale kot svoje sodnike kiparje. Mimo 12 umetnikov so morale torej vse evropske lepote druga za drugo. V poštev je prihajala lepota obraza, postava in celoten vtis. Najprej se je predstavila razsodišču vseh 19 kandidat skupaj. Vse so bile v večernih toaletah. Potem so pozvali dražestne zastopnice evropskih narodov, naj stopijo v abecednem redu pred stroge sodnike.

— Ali nam izvoli Poljska pokazati svoja meča? — Hvala, gospodična.

— Alo bi mogli videti krasne zobčke Turčije?

Priprave so trajale dokaj dolgo, a sodniki so si ta čas beležili svoje vtise. In zopet se je ponovila vsa procedura. Približala se je oddolitev. Po kratkem tajnem posvetovanju je padla odločitev in Grkinja Alice Diplarakon je dobila prvi poljub slave od francoskega mojstra A. Bernarda.

Pred poslopjem zbrana množica radovednežev je kmalu zvedela, da je zmagala Grkinja in ovacije niso utihnile, dokler nova grška kraljica lepote ni stopila na balkon, da so jo ljudje videli. Pozdravili so jo tako, kakor pozdravljajo množice samo pravo kraljico.

Na izid lepote konkurence je vplivala nedvomno tudi toaleta. Evropske lepote so tekmovale v krasnih oblekah, toda najlepša je bila s srebrom tkana in za dragulji okrašena obleka atenske Venerice Alice Diplarakon.

BREZPLAČNI POUK.

BOARD OF EDUCATION nudi brezplačen pouk, ki se šele naučijo angleški in hočejo postati državljani Združenih držav. Oganjate se za poljsko in ljudski šoli št. 27, East 41. centa v petek zjutraj od 10. do 12. soba št. 308, ali pa v ponedeljek in sredo ob 3. do 5. soba 413.

POUČNE KNJIGE
MOLITVENIKI

KNJIGARNA GLAS NARODA

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street, New York

IGRE
RAZNE POVESTI IN
ROMANI

MOLITVENIKI:

Marija Varhinja:

- v platno vezano 1.00
- v fino platno vezano 1.50
- v usnje vezano 1.50
- v fino usnje vezano 1.70

Rajski glasovi:

- v platno vezano 1.10
- v fino platno vezano 1.60
- v usnje vezano 1.60
- v fino usnje vezano 1.70

Skazi za duše:

- v platno vezano 1.20
- v fino platno vezano 1.60
- v usnje vezano 1.60
- v fino usnje vezano 1.80

Sveta Ura (z debelimi žrkami):

- v platno vezano 1.50
- v fino platno vezano 1.60
- v fino usnje vezano 1.60

Nehesa Naš Dum:

- v usnje vezano 1.50
- v fino usnje vezano 1.80

Kviku srca mala:

- v platno vezano 1.20
- v celod vezano 1.20
- v fino usnje vezano 1.50

Hrvatski molitveniki:

Uteha starosti, fina vez. 1.00

najfinija vez. 1.60

Slava Bogu a mir ljudem, fina vez. 1.50

najfinija vez. 1.60

Zvezice nebeski, v platno 1.00

fina vez. 1.60

Vienar, najfinija vez. 1.60

Angleški molitveniki:

Child's Prayerbook:

- v barvaste platnice vezano 1.30
- v belo kož. vezano 1.10

Key of Heaven:

- v usnje vezano 1.70
- v najfinije usnje vezano 1.20

Key of Heaven:

- v fino usnje vezano 1.50

Catholic Pocket Manual:

- v fino usnje vezano 1.30

Ave Maria:

- v fino usnje vezano 1.40

POUČNE KNJIGE:

Abecednik slovenski 25

Angleško slovensko berilo (Dr. Kern) 2.00

Angleško-slov. in slov. angl. slovar 90

Amerika in Amerikanci (Trunk) 5.00

Angleška služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši 10

Rajski glasovi 75

Rajski glasovi 1.20

Domači živnozdravnik, trd. vez. 1.60

Domači živnozdravnik, broš. 1.25

Domači zdravnik po Knapiu: trd. vez. 1.50

broširano 1.25

Domači tri 1.30

Govodoreja 1.50

Gospodstvo 1.20

Hitri računar 75

Jugoslavija, Melik I. zvezek 1.50

2. zvezek, 1-2 snopč. 1.80

Klasično (Skalič) 2.00

Kratka srbska gramatika 30

Knjiga o lepem vedenju: trd. vez. 1.00

Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov 30

Kako se postane državljani Z. D. 25

Kako se postane ameriški državljani 15

Knjiga o dostojnem vedenju 50

Kat. Katekizem 50

Liberalizem 50

Materija in energija 1.25

Mlada leta dr. Janeza Ev. Kreka 75

Mladencem, I. zv. 50

Mladencem, II. zv. 50

(oba zvezka skupaj 90)

Mlekarstvo 1.00

Nemško-angleški tolmak 1.40

Najboljša slov. kuharica, 608 str. lepo vez. (Kallinek) 5.00

Nasveti za hišo in dom, trd. vez. 1.00

Nase gobe, s slikami. Navodila za spoznavanje užitnih in strupenih gob 1.40

Nemščina brez učitelja: I. del 30

2. del 30

Nemško slovenski slovar 2.25

Največji splošni ljubavni in drugih pisem 75

Slovenski nemški slovar 1.00

Ojazen beton 50

Ohrano knjigovodstva 2.50

Perininarstvo, trd. vez. 1.30

Perininarstvo, broš. 1.50

Peva glasika, vez. 75

Peva glasika, Dr. M. Kus 1.00

Pravila za otroke 45

Priloge za otroke po števili 1.00

Priloge za otroke po števili 1.00

Priloge za otroke po števili 1.00

Priloge za otroke po števili 1.00

Priloge za otroke po števili 1.00

Priloge za otroke po števili 1.00

Priloge za otroke po števili 1.00

Priloge za otroke po števili 1.00

Priloge za otroke po števili 1.00

Priloge za otroke po števili 1.00

Priloge za otroke po števili 1.00

Priloge za otroke po števili 1.00

RAZNE POVESTI IN ROMANI:

Računar v kronski in dinarski ve-
ljavi 75

Solunjenje 50

Slike iz življenja, trd. vezano 30

Slovenska narodna mladina, obsega 452 strani 1.50

Spretna kuharica, trd. vezano 1.45

Svetlo Pismo stare in nove zaveze, lepo trd. vezano 3.00

Sadno vino 40

Spolna nevarnost 25

Sadje v gospodinjstvu 75

Učna knjiga in berilo laškega je-
zika 65

Uvod v Filozofijo (Veber) 1.50

Veliki vseved 80

Veliki slovenski splošni trgova-
skih in drugih pisem 2.25

Vesilna knjizica 50

Zdravila zelista 40

Zel in plevel, slovar naravnega
zdravilstva 1.50

Zbirka domačih zdravil 60

Zgodovina Umetnosti pri Slove-
nih, Hrvatih in Srbih 1.90

Zdravje mladine 1.25

Zdravje in bolezen v domači hiši, 2. zv. 1.20

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

RAZNE POVESTI IN ROMANI:

Križev pot patra Kupljenika 70

Kaj se je izmislil dr. Oks 45

Kraljevič berač 25

Levstikovi zbrani sipsi 90

1. zv. Pesmi — Ode in elegije —
Sonete — Romance, balade in
legende — Tolmač (Levstik) 70

2. zv. Otroške igre v pesenah —
Različne poezije — Zabavljice in
puščice — Jeza na Parnas,
Ljudski Gals — Kraljevski ro-
kopis — Tolmač (Levstik) 70

Trdo vezano 1.00

3. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 70

Ljubljanske slike, lišni listnik,
Trgovca, Križevski stražnik, U-
radnik, Jedini doktor, Gostilni-
čar, Klepetulje, Natakarc, Du-
hovnik, itd. 60

Loz na čeno (roman) 50

Lucifer (roman) 50

Marjetica 50

Moje življenje 75

Mali Lord 50

Milijonar brez denarja 75

Malo življenje 65

Maron, krščanski deček in Liba-
noma 25

Mladih zanikernikov lastni ži-
votopi 75

Milinarjev Janez 40

Mislinje (roman) 40

Mrtvi Gostec 70

Mali Klatci 70

Mesija 80

Malenkosti (Ivan Albrecht) 25

Mlada ljubezen 35

Mladim srcem. Zbirka poezij za
slovensko mladino 25

Misterija, roman 1.00

Morski razbojnik 25

Na različnih potih 40

Narodni nos, humoreska 40

Narodni, ki izmura 40

Naša vas, II. del, 9 povesti 70

Nova Erotika, trd. vez. 70

Naša leta, trd. vez. 60

Naširano 60

Na Indijskih otokih 50

Nasi ljudje 40

Nekaj iz ruske zgodovine 35

Nihilist 40

Na krvavih poljanah. Trpljenje in
strahote za bojni pohodov blisve-
ga slovenskega polka 1.50

Novo življenje 60

Ob 50 letnici Dr. Janeza L. Kreka 25

Onkrat prazgodina 30

Odkritje Amerike, trd. vezano 60

Odkritje Amerike, mehko vezano 50

Pastir in zanki 25

Pater Kajetan 1.00

Pingvinski otok 60

Povest o sedmih obočanih 50

Pravica klavira 50

Pravica klavira 50

Pravica klavira 50

Pravica klavira 50

Pravica klavira 50

Pravica klavira 50

Pravica klavira 50

Pravica klavira 50

RAZNE POVESTI IN ROMANI:

Sredozimci, trd. vez. 50

broš. 40

Strahote vojne 50

Stiri smrti, 4. zv. 35

Smrt pred hišo 45

Stanley v Afriki 50

Strup iz Judeje 75

Spomin znanega potovanja 1.50

Stritarjeva Anthologija broš. 80

Sisto Sesto, povest iz Abrucev 30

St. 59. (Dostojevski) Zapiski iz
mrtevga doma, I. del 1.00

St. 61. (Golar) Bratje in sestri 75

St. 62. Idijet, I. del. (Dostojevski) 90

St. 63. Idijet, II. del 90

St. 64. Idijet, III. del 90

St. 65. Idijet, IV. del 90

Vsi 4 deli 3.25

St. 66. Kamela, skozi uho živan-
ke, veselojara 45

Slovenski pisatelji II. zv. 2.50

Potrpešna povest, Moravske sli-
ke, Vojvoda Pero i Perica, Čr-
tice 2.50

Slovenski pisatelji IV. zv. Tavcar:

Grajski pisar; V Zali; Izgubljeni
bog, Pomlad 2.50

Tik za fronto 70

Tatit, (Bevk), trd. vez. 75

Tri indijske povesti 30

Tumel, soc. roman 1.30

Trenutki oddiha 50

Turki pred Dunajem 30

Tigrovi zobje 1.00

Tri legende o razpeli, trd. vez. 65

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

RAZNE POVESTI IN ROMANI:

St. 54. V metazu 1.00

St. 55. Namisljen ibolnik 50

St. 56. To in onkraj Sotle 30

St. 57. Tarranova mladost, trd. vez. 1.20

Stev. 58. Glad (Hamsun) 90

St. 59. (Dostojevski) Zapiski iz
mrtevga doma, I. del 1.00

Stev. 60. (Dostojevski) Zapiski iz
mrtevga doma, II. del 1.00

St. 61. (Golar) Bratje in sestri 75

St. 62. Idijet, I. del. (Dostojevski) 90

St. 63. Idijet, II. del 90

St. 64. Idijet, III. del 90

Stev. 65. Idijet, IV. del 90

Vsi 4 deli 3.25

St. 66. Kamela, skozi uho živan-
ke, veselojara 45

Slovenski pisatelji II. zv. 2.50

Potrpešna povest, Moravske sli-
ke, Vojvoda Pero i Perica, Čr-
tice 2.50

Slovenski pisatelji IV. zv. Tavcar:

Grajski pisar; V Zali; Izgubljeni
bog, Pomlad 2.50

Tik za fronto 70

Tatit, (Bevk), trd. vez. 75

Tri indijske povesti 30

Tumel, soc. roman 1.30

Trenutki oddiha 50

Turki pred Dunajem 30

Tigrovi zobje 1.00

Tri legende o razpeli, trd. vez. 65

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

Tisoč in ena noč (Rape) 35

RAZNE POVESTI IN ROMANI:

Veronika Deseniška, trd. vez. 1.50

Za križ in svobodo, Igrokaž v 5.
dejanjih 35

Ljudski oder:

4. zv. Tihotapec, 5. dejanj 60

5. zv. Po 12 letih, 4. dejanja 60

Zbirka ljudskih iger:

2. snopč. Mlin pod zemljo, Sv. 1.00

3. snopč. Neža, Sanje 60

13. snopč. Vestalka, Smrt Marije 60

14. snopč. Marijin otrok 30

15. snopč. Sv. Boštjan, Junaska
delica, Materin blazoslav 30

16. snopč. Turki pred Dunajem, 30

17. snopč. Sv. Just; Ljubezen Ma-
rijinega otroka 30

Akropolis in Piramide 80

broširano 80

Azazel, trd. vez. 1.00

Balade in romane, trd. vez. 1.25

Bob za mladi zob, trd. vez. 40

Kraguljčki (Uta) 65

trd. vezano 80

Moje obzorje, (Ganzl) 1.25

Narodna pesmarica 40

Narces (Gruden), broš. 30

KRATKA DNEVNA ZGODBA

OSIP DIMOV:

TELEFONSKA LJUBEZEN

Srečal sem na čisti mlado hčerko svojega starega prijatelja. — Čemu ta žalosten obraz? — sem vprašal.

— Nima mi več rad. — je odvrnila s izrazom, za katerega bi jo lahko zavidala Bergnerjeva.

— Kako pa veste to?

— Ni mi več mar zame. Niti čaka nima, da bi me poklical po telefonu! Saj je čisto jasno! — Zadržala argumenta nisem mogel odbiti. Da nima časa klicati po telefonu — na, da...

Spomnila sem jo srečal. Njene osemnajstletne oči so se svetile, kretanje so bile nežne, nezaveden smehljaj ji je igral okoli ust.

— Vse v redu, — je vzdihnila.

Srečala sem. Ljubi me. O, kako me ljubi! Trenutno ga ni v Berlinu, na dopustu je v Buchholzu.

— Tako? V Buchholzu.

— Prišlo je na dan, da je bil pozimi botan, in mi zaradi tega ni mogel telefonirati. Zato pa kličite zdaj vsako jutro iz Buchholza, na...

ČLOVEK V PROSTEM ČASU

Zmehanizirani razvoj naše dobe je povzročil, da pridobiva prosti čas v nasprotju z delovnim časom vedno večji pomen. To se pravi: prosti čas, kolikor razpolagamo z njim za izboljšanje osebnosti, čas kot ravnanje proti preveliki mehanizaciji dela in delovnega časa. Če nam gre zares za človeško družbo, moramo stremeti za tem, da popravimo napake, ki imajo svoj izvir v mehaniznem razvoju in napredku. Tako dobi prosti čas veliko važnost za naš celotni razvoj.

Kako naj torej izkoristimo prosti čas? Pravzaprav ima moralno pravico do prostega časa samo oni, ki ga pravilno uporabljajo. Prosti čas naj bi se razdelil v tri skupine: odpošitek po delu, potem veselje in zabava ter končno izobrazba tako s staljša telesa kakor duha. Med telesno in duhovno izobrazbo mora biti pravo razmerje.

Kar se tiče stremiljenja po izobrazbi, je naša doba ustvarila sicer mnogo dobrega, toda pri vsem svojem napredku je mnogo pripomogla k zmanjšanju človeške osebnosti. V prostem času in s pomočjo naprav je treba gojiti predvsem posebno nadarjenost, ki jo čuti in ima posameznik. Naša doba je dosegla, da ne smatramo izobrazbe za privilegij posameznika, temveč za pravico vsakega, ki ima talent in voljo. Pri tem polovične izobrazbe in nevarnost poveljavne izobrazbe in nevarnost sprejemanja vtisov, ki jih ne more vsek prebraviti. Zato je potrebno dobro posvetovanje, ki se razira tudi na odrasle, kolikor je v njih volje in zmožnosti do nadaljnje izobrazbe. To je predvsem naloga naših delavskih in drugih sličnih organizacij.

Često se govori o prepadu med akademiki in drugimi inteligenti — in vendar je s tem dana možnost vzpostaviti plodonosnega kontakta med obema deloma.

važno čim se zbudim. Včasih telefonira celo dvakrat, ob nedeljah pa kar trikrat.

— No, to je pa lepo. Kje pa je ta Buchholz? — Nekje doli daleč na jugu. V Breisgauu mislim. To pa vem čisto natančno, da stane telefonski klic od tam tri marke. Za tri minute! V soboto sva govorila tri in dvajset minut! V četrtek — osemnajst. In tako je vsak dan. O, kako me ima rad!

Nekoga jesenskega večera sem jo zopet videl pri vhodu v neki kino. Spremljal jo je lep mladenič. Zadrževal sem ji v uho: — Zares lep fant! — Zelo me veseli!

DRAGOCENE RUDE

Zlato. — Res velja platina za kovino, ki je tri do štirikrat dražja kljub temu je zlato in bo tudi ostalo prva in prava dragocena kovina, ker platina je le preveč redka, da bi mogla služiti za sredstvo trgovskega izmenjavanja.

Zlato se najde v zemlji v treh oblikah, v zrnih in grudah med znojajski rek, v žilah med kremenom in v plasteh, ki ležijo med skladi drugih sedimentarnih hribov. Pridobivanje zlata med hribovskimi skladi se vrši na površju pod milim nebom (dnevni kop), vendar izločanje zlata je tu še celo naporno, zato pa tem izdatnejše.

Uspeh zlatega rudarstva je sicer odvisen še od tega, v kakšnih zemljepisnih legah so zlata polja, oziroma, koliko je dotični kraj naseljen. Dalje je odvisen uspeh od stalne stopnje rudnih leg in od gospodarskih razmer, ki produkcijo omogočajo oziroma zvišujejo. Da, poslednji pogoj je lahko najvažnejši, ker nudi možnost umnega, a obenem tudi temeljitega izkoriščanja rude. Posameznik iskalec zlata zlatim najdiščem ob rekah ne daje več nobene važnosti, ker spranje je danes izpodrinjeno od dnevnega kopanja; tu se zlatonosna hribovina najprej mehanično zdrobi potem pa se na kemični način, s tako zvano cijanuracijo, pridobi šo to, kar je po zdrobljenju ostalo v hribini.

Venomer rastoče povpraševanje po zlato je dalo povod, da se danes stika po zlatom prav po vsem svetu, posebno po suhih puščavah in planjavah polarnega snega; civilizirane dežele ga namreč nimajo več v toliki meri, kakor nekdaj. Pridobivanje zlata je na ta način marsikje dvignilo kraje, ki bi ostali sicer popolnoma zapuščen, do visoke gospodarske vrednosti in civilizacije. Tisočim rudarjem, ki so prišli v suh, puščavski kraj, se na pr. ni moglo prehraniti drugače, kakor s pomočjo namakanja in kultiviranja suhih tal. Takšna je zgodovina Kalifornije, Avstralije in Transvala, vse tri dežele so bile iz puščav spremenjene v rodovitne, gosto naseljene kraje.

Največ zlata pridobiva Južna Afrika (Transval), ona da več zlata kakor ameriška USA z Avstralijo

Zavrnila me je zaničljivo: — To je vendar Karel. Tisti ki sem vam govorila o njem, je čisto navaden slepar.

— Kako to?

— Prišlo je na dan, da sploh ni bil v Buchholzu, kakor sem mislila, ampak nekje čisto drugje. To je vendar tukaj, čisto blizu Berlina, ne na jugu in telefonski razgovor odtam stane samo deset pfenigov. Veliko junaštvo porabi za telefon vsak dan groš! In ob nedeljah dvakrat toliko. Takšen stisk!

In čisto natihoma je pristavila: — Karel mi je obljubil, da mi bo telefoniral iz Pariza!

vred, ki sta sicer po produkciji prvi za Južno Afriko. Zedinjene države Severne Amerike so pridobile zlato v Coloradu in Kaliforniji, danes ga kopljejo sami iz Skalnatega gorovja in v mrzli Aljaski. Avstralija ima svoje zlato rudnike na južnem vzhodu in južnem zahodu kontinenta. Tem trem velikim producentom se pridružujejo z večjim deležem še Kanada, Mehika, Južna Amerika in Rusija. V Jugoslaviji nam nezadostno raziskana tla juga skrivajo pač marsikatero zlato žilo, za katero bi Jugoslavijo zavidali marsikateri sosed v Evropi. Izpirališča ob Dravi pri Varaždinu in ob rekah Vzhodne Srbije nimajo velikega pomena.

Srebro ima mnogo manjšo vrednost, saj so ga nekatere države kot denarno kovino popolnoma zavrgle. Najde pa se v prirodi v čistem stanju ali pa v kemijskih sestavinah z žveplom, klorom, bromom itd. Pred kakimi dvajsetimi leti so ga (kakor tudi zlato) pridobivali s pomočjo amalgamiranja ali pa direktno, danes je njegovo pridobivanje omejeno skoraj izključno na postopek cijanuracije, ki se ga poslužuje zlato rudništvo. Najbogatejši rudniki srebra ležijo v Mehiki, ameriški uniji (Kalifornija, Nevada), Peruju, Čile in Kolumbiji; prvi dve državi dajejo srebra skoraj dve tretjini svetovne produkcije. V Jugoslaviji se pridobiva nekaj srebra obnem s svincom.

Platina se skoraj na najde drugače kakor v prostem stanju, v gruclah ali zrnju, in sicer obenem z železnimi in drugimi rudami v peko ali naplavljenem ozemlju, ki ima tudi zlata in demante. Izločanje platine zahteva številne kemijske operacije. Njena redkost v zvezi z njenimi svojstvi, predvsem z njeno popolno nespremenljivostjo, so napravile iz platine daleč najdragocenejšo kovino. Odkar je njeno pridobivanje v Rusiji (Ural) njeno glavni domovini, precej zaočalo, je dosegla naravnost baje-slovne cene. Danes je dajeta največ Kolumbija v Južni Ameriki in Novi Zeland v Avstraliji.

Živo srebro. — Živo srebro se najde kot tekočina le poredkoma. Navadno je spojeno z žveplom v rdečo rudo, cinober. Njegovo pridobivanje je prav lahko. Cinobrov prah se segreje na zraku. Žveplo pri tem zgori, živo srebro pa se spremeni v pare, ki se ujamejo v hladno posodo, da se zgostijo.

Zaradi svoje tekočnosti se živo srebro rab prav mnogo v fiziki (toplometri, tlakomeri itd.) in medicini. Ker se v njem raztopijo skoro vse kovine razen železa, se mnogo rabljuje tudi v metalurgiji, n. pr. pri pridobivanju zlata, srebra itd. Zlitine kovin z živim srebrom so mnogo imenovani amalgami.

Produkcija in porabnost živega srebra sta v takem razmerju, da mu je cena dosti visoka. Zaradi tega je njegovo pridobivanje že uspešno, ako ima ruda le 1% živega srebra. Najstarejša in še danes najbogatejša dežela živega srebra je Španija (Almaden), za njo pride Italija, ki je danes v posesti kar dveh izdatnih rudnikov, Mone Amisto v Toskani in slovenske Idrije; to pa je tudi skoraj edino rudno blago, ki ga ima Italija. Polem ima te rudo mnogo tudi USA (Novi

Dr. med. ALFRED FROELICH:

VPLIV DUŠEVNIH DOGODKOV NA DELOVANJE ŽELODCA

Vpliv duševnih dogodkov na delovanje ne samo želodca, nego tudi malce vseh organov je zelo velik. Strah in užaljenje se odražata v zelo dolčnih neprijetnih občutkih v okolici srca, v območju trebušnih organov pa je pred vsem želodec, ki je pri mnogih ljudeh, prav posebno pa še pri zelo občutljivih nervoznih ljudeh postojno zrela duša. Notranji pojav, nenavaden občutek se rada odražajo na želodcu, ki ga neveljka v nekem pogledu dela odgovornega za celokupno prebavo. Škarežji zdravnik se govori o "slabi misli, katerim je podvržena kema želodca". To velja samo za človeka in žival. Treba je samo, da pokažeš psu mačko, pa bo zaradi duševnega razburjenja pri pogledu na smrtnega sovražnika takoj prestalo izločevanje želodčnega soka. V frankfurtskem zoološkem vrtu so nekoč morali ranjenega leva brez splošne naroke oporiti na šapi fer so ga v ta namen zvezali v klokti. Razjarena in raztogotena zver, ki je nankrat zahtevala, da je brez moči, je začela bljuvati in se je potem vedno trdovratno branila vsako hrano.

Seveda je pri človeku duševna doživljanje še mnogo bolj v vročni zvezi s postankom raznih bolezenskih pojavov s strani želodca. Če žužje grozno npr., če ti zdravnik pove, da imaš to ali ono bolezen, zadošča, da delovanje želodca tisti mah v znatni meri opusti in se želodec na ta ali na način vzemlje. Tek utegne doloma ali popolnoma izginiti, prav tako se dogodi, da prestane izločevanje želodčnega soka in gibanje želodca in sicer ne samo pri onih ljudeh, ki so zaradi svoje nerazvite posebne občutljivosti zato, ampak tudi pri drugie decela zdravih ljudeh. Eden izmed največjih izkušen h duševnih specialistov za želodčne bolezni, ki je za vojne vodil veliko bolnico, piše, da je imel nenavadno mnogo drugače čisto zdravih krepkih mladit, ki pri katerih je iz strahu pred vojaško službo v splošni potrtosti prišlo do prenehanja izločevanja želodčnega soka. V neki drugi bolnici so opazovali kaznovanega vojaka, ki je kazal štirinajst mesecev vse znake hudega želodčnega obolenja — ti znaki, pa so takoj izginiti, ko so ga ponovili in ga ni več težila misel na skorajni nastop kazni. Toda baš najodličnejši sodebnik zdravniški opazovanja je na vsa glas, da je treba biti pri ugotavljanju čistih nervoznih želodčnih bolezni zelo oprezen, ker na primer isti rezultat (trajno nastajanje želodčnega soka) dosti-

krat ugotove tudi pri resničnih in hudih organskih želodčnih obolenjih. Nervozna, večinoma iz duševnega nerazpoloženja nastala bolezenska gibanja v želodcu se pojavijo v več oblikah: kot bljuvanje, vzdigo-vanje jedi, prežvekovanje in kot krčovitja skrčenja posameznih delov želodca.

Ko je znamenitu francoski učitelj Brown-Sequard, ki je prvi izvedel na sebi uspešne pomlajevalne poskuse z živalskimi moškimi spolnimi žlezami, ponovil poskuse Reaumurja, izanaliziral po njem imenovanega toplomera, in Spallanzani je dobivanje želodčnega soka, s tem da je večkrat zaporedno pogledal na nitki viseto majhno gobico, so mu ti poskusi izprva brez vsakega neuprijetnega posredila, pomeje pa se mu je začelo čedalje bolj upirati: pri vsakem poskusu je gobica izbljuvala. Od takrat je učenjak bil bljuvati tudi pri uživanju navadne hrane. Pri tem primeru je pojav bljuvanja prišel v tako čvrst tir, da se je tudi ob sami prisotnosti bljuvanja povzročajočega predmeta želodec upri uživanju hrane.

Da utegne stopiti živčni aparat, ki spada k bljuvanju, tudi pri navadni bolezni v bolj oddaljenih organih v akcijo, dokazuje primer nekoga starega pomoščaka, ki je mnogo let brez neprijetne prenašal tudi najhujše viharje na morju. Od nekoga trenutka dalje pa je jel postajati čedalje občutljivejši za gibanje ladje, dokler se niso naposled pojavila znamenja popolnoma razvite morske bolezni s hudim bljuvanjem. Loto kasneje so morali mornarja operirati zaradi želodčnega kamna. Ko je okrevaj, je nagnjenje za morsko bolezen dokončno popolnoma izginilo.

Neki starejši gospod si je z ribo temeljito pokvaril želodec. Od takrat je moral bljuvati, kadarkoli so prednje postavili tisto ribo, čeprav je vse druge ribe zlahka prenesel. Šovar se je tudi njemu zdel čudna; zato je večkrat poskusil ne glede na slaba izkustva jesti tisto ribo — nemogoče, takoj je začel bljuvati.

Bljuvanje dostikrat ni nič drugega kakor izraz gnusa in se utegne pri zelo nervoznih ljudeh pojavljati v zelo pretirani obliki. Bljuvanje, ki nastane samo po užitju posameznih jedi, na primer samo zelo mrzlih, ne pa po toplih, je navadno posledica nerazvite, ne pa pravga obolenja na želodcu. Neki merski pomočnik, ki se je vrnil iz svotovne vojne, je poslej vselej bljuval, kadar je kral; sčasoma celo po vsakem obedu, a samo takrat, kadar je bil ob sestavljen iz spilnede in mesa. Ostale jedi je prenesel. Izkazalo se je, da se pri njem bljuvanje prvič pojavilo na bojnem polju, ko je granata tik zraven njegove hudo ranila tri njegove tovariše. Enemu vojaku je izstrelek razmesaril trebuh in poškodoval želodec, iz katerega se je vili zelenkasta tekočina. Za bolnika je posledaj dan klanja vselej pomenil ponovitev strašnega doživljanja; tega stanja zategadelj ni bilo moči ozdraviti z nikakim zdravilom, njegovo samo z vplivanjem na bolnikovo duševnost. Bljuvanje je nastopilo zato, ker se pod vplivom strahu in odpora zbujačo slike iz vojne sklepna mišica želodca krčevito zaprla proti črevu, tako da se polni želodec ni mogel drugače izprazniti: kakor navzgor.

Pri čenah nastopi delj časa trajajoče bljuvanje neredko v zvezi s kakim spolnim doživljanjem, tako na primer pri novo poročenih ženi ali pa v prvih tednih nosečnosti: stud nad izpremembami in gnus pred možem, ki je kriv tega, igra veliko vlogo. Tu ponaga izkušen zdravnik z vplivanjem na psihonost.

Pri lagljih želodčnih motnjah, nastalih zaradi nervoznosti, pomaga že navaden pouk in pojasnitve. Pri nekem učenu, ki ga je vselej prišlo bljuvanje, kadar je moral v šolo, če ga je čakal izpit v latinščini, se je stanje s tistim trenutkom popravilo, ko so mu povedali, kako je s stvarjo.

Pri nekaterih ljudeh pridejo jedi kmalu po zavžitju brez slabosti in bolečin, čisto izlahka po požirniku gor v usta, da nekateri ljudje umejo to celo hoté napraviti. Pri dojenčkih vračanje popitnega mleka nikakor ni znak bolezni; kaj takega se utegne primeriti tudi pri

sicer zdravih odraslih ljudeh, če prehladno jedo ali če jim je želodec že prepoln. Tako povrjnno hrano, ki se je deloma že izpremenila v tekočino, človek navadno izpljune ali pa tudi še enkrat pogoltne. Čela vrsta ljudi pa pogoltne povrjnno želodčno vsebino še le potem, ko so jo nekaj časa na novo prežvekovali in prežvečeli. Prežvekovanje je pri človeku izrazito nezdav pojav, med tem ko je — kakor znano — pri nekaterih živalih del prebave. Neki zdravnik iz 18. stoletja je zato mislil, da zapeljuje k posnemanju pogost pogled na prežvekuje krave. Težnja za posnemanjem vsakega igra veliko vlogo. Tako sta na primer dva čista prežvekovalca, ko sta dobila prežvekuječo pastunjo; potem ko sta jima jo reditelja nadomestila s drugo, zdravo pastunjo, sta takoj zavrgla grdo navado.

Tudi iz studa in bljuvalnega draženja utegne nastati prežvekovanje. Neki muč, ki je na tem tipu, je povedal, da prav dobro pamti, kako je s štirimi leti obšel na očiščeni in ga je mati prisilila, da je moral jesti mleko in mlečno kašo, kako so mu to jedi povzročile slabost in ga šilile k bljuvanju in mu neprestano prihajale nazaj v usta. Od takrat je imel fiksno idejo, da mora prežvečati. Nagnenje za prežvekovanje se utegne tudi podedovati; tako je znana neka rodbina, v kateri že trije rodovi prežvekujejo.

Semskaj spada tudi požiranje hrane, bodisi podzavestno ali namenovno; pri tem se z zrakom napolnjen želodec napolni in dokaj glasno sprosti zrak. Požiranje zraka se vidi pri nekaterih ljudeh nezavestno med jedjo ali pa s požiranjem slane; pri drugih tudi s praznim požiranjem. Zrak v želodcu ustvarja občutek napetosti ali polnosti v okolici želodca. Med tem ko navadno je preobilica želodčnih plinov učni pri užitju na dan, izprazni požiranje zraka vseh ves zrak, ki je v njegovem želodcu; to utegne zbuditi nov neprijeten občutek, ki ga odpravi šele z novim požiranjem zraka. Včasih pa pride pri požiranju zraka množica zraka, ki je v želodcu, v črevo in zbuji občutek napetosti v trebuhu. Na požiranje zraka trpe večinoma samo oni ljudje, ki bolehalo na želodcu.

Požiranje zraka poznamo tudi pri živalih, na pr. pri nekaterih ribah, ki dihaajo s črvesjem. Pri konjih je požiranje zraka razvada, ki se je iz dolgočasnja navzamejo zlasti one živali, ki prebijejo mnogo v hlevu. Jedci konji si znajo s požiranjem zraka pomagati proti pritiski jermenja na sedlu; preden jih jezdenec čudila, si napihnejo želodec z zrakom, ki ga potem izpušče. Tako se pri nekaterih jermenja okoli trebuha, ko jih jezdenec zajaše, zrahlja.

Za zdravljenje požiranja zraka v bolnikih primerih zadošča, če zdravnik bolniku pojasni značaj te razvade, v težjih primerih je treba psihonost vplivati nanj; priporočljivo se tudi dihalne vežbe. Malo čeden pa je iz živinezdravnštva izveden posvet, naj bi ljudje, ki trpe na požiranju zraka nosili zelo tesna ovratnike, ki bi jih pri vsakem poskusu požiranja, pri čemer skozi jakega gata, spomnili na njih razvado.

Vrhovni jugoslovanski rabin v Zagrebu.

Iz Beograda je v Zagreb prispel vrhovni rabin kraljevine Jugoslavije R. Izak Alkalai. Na kolektivno go go sprejeti predstavniki židovske verske občine, zastopniki izraelskih društev ter odposlanci židovskega akademskega podpornega društva. Vrhovni rabin se bo udeležil plesa židovskega akademskega podpornega društva.

ZASTONJ TRPEČIM OD NAVDUHE

Brezplačno poskusna metoda, ki se da poslužiti udobno, brez izgube časa.

Mi imamo metodo za kontrolno nadziranje in mi hočemo, da jo poskusite na naše stroške. Ne oziirajte se, če se vam slučajno zastare ali nov, če se kroušna naduša ali senena mrzlica, pišite po brezplačno poskusno naše metode. Ne oziirajte se, v kakšnem podnebnju živite, koliko ste stari in kje ste zaposleni, če trpite vseh naduše ali senene mrzlice, naša metoda vam bo takoj pomagala. Prav posebno je želimo poslati onim, ki so že obupali, kjer so se vse oblike vdihavanja, opilekij aparatov, dima "pustentnega dima" itd. izjavile. Mi hočemo dokazati na naše stroške, da je naša metoda dolocena, da odpravi takoj dihanje, daviženje in srčahotno napad. Ta brezplačna ponudba je preveč važna, da bi jo odlašali za en dan. Pišite sedaj in začnete danes takoj z metodo. Ne pošijite denarja, pač pa samo spodnji kupon. Še danes.

BREZPLAČNI POSKUSNI KUPON
FRONTIER ASTHMA CO.
1475J Frontier Bldg., 462 Niagara St.
Buffalo, N. Y.
Pošijite brezplačno poskusno svoje metode na:

O OBEDIH IN VEČERJIH

Zgodovina "zajtrkovanja, obedovanja in večerjanja" je čisto svojevrsno in malo znano poglavje kulturne zgodovine človeštva. Zlasti v velikih mestih, kjer je nešteto vzrokov za zakasnitev — ne samo opravki trgovskega značaja, ampak tudi obiski in celo oblačenje. Vsak izgovor je v tem oziru dobrodošel, samo da lahko navede razlog za zakasnitev. Zdi se, kakor bi ljudje naravnost stremeli za tem, kako bodo zamudili obed ali večerjo! Vprašaj katerokoli gospodinjico — vsaka ti bo vedela povedati cel roman o netočnosti prihajanja k jedi. Tu torej ne prnaga noben lek, nobena reč; ljudje so in ostanejo netočni in prihajajo prepozno k obedu in večerji. V tem oziru sta si silena gospod in dolavec, najnavadnejši človek in mož iz boljše družbe.

Zgodovina besed "zajtrk" in "obed", "dejeuner" in "dinner" je zgodovina človeške netočnosti. — Prav poseben rekord je v tem pogledu dosegla Francija, kakaj iz besed "dejeuner" in "dinner" se zreali naravnost ves razvoj običajev in šeg. Še danes Parizani imenujejo "dejeuner" to, kar so njih predniki v 17. veku imenovali "dinner", moramo vedeti, da se ni spremenilo nič v besedah, pač pa v navadah.

Stari Rimljani so imenovali prvo jed, ki so k nji sedli opoldne in ki je obstajala iz mrzlih jedi "prandium", večerno jed pa "coena". — "Pranzo" in "cena" današnjih Italijanov sta se v teku dvajsetih stoletij premenila za dve do tri ure, kar prav ga prav ni posebno dosti. Kakor pri Italijanih, so se to navade spremenile tudi pri drugih narodih, predvsem pri Francozih. Spomin na rimski "prandium" živi v stari francosčini v besedi "dinner", ki pomeni toliko kakor "konca posta". Prvotno ni bil "souper" nič drugega kakor navadna večerna jed, obstoječa iz juhe. Šele pozneje dobil ta obrok značaj večerje. "Cene" pa se je pomikala čedalje bolj v pozno noč ter je postopoma izginjala. Obdržalo so jo le še nekatere bogate rodbine, končno pa je popolnoma odpadla. Na mestu zajtrka se je pojavil "dinner", ki je nastal iz prvotnega izraza "disjunare", izposojenega iz latinščine, kjer pomeni toliko kakor "nehati se postiti". "Dinner" je bil torej prvotno tisti obrok, ki so ga ljudje dobili, ko so prvič podnevi sedli za mizo.

V 12. in 13. veku je vladal splošen običaj diniranja po 9. uri zjutraj, medtem ko se je "supralo" po tretji uri popoldne. V 16. stoletju pa najdemo souper premaknjen za cele tri ure, dinner pa za eno uro. Kajpada niso mogli ljudje, ki so morali že pred "dinnerjem" na delo, čakati do 10. ure, ne da bi kaj zavžili. Tako je prišel za označbo zajtrka v navado izraz "dejeuner", francoski "dejeuner", ki ima danes isti pomen kakor "dinner", namreč "končati se postiti". Francoska beseda "dejeuner" je torej druga dajda "dinnerja". V 17. stoletju so ljudje dinirali med 11. in 12. uro, soupurali pa med 6. in 7. uro. Proti koncu stoletja so premaknili dinner v čas po 12. uri, na dvoru še na poznejši čas. V teku 18. stoletja se je premaknil dinner od 2. na 5. uro, ker je bil zaradi tega dejeuner obilnejši, se je moral premakniti glavni obrok na 6. uro. Sredi 19. veka so v Parizu imeli dejeuner ob 11., dinner ob 6. Šele pozneje je prišel današnji čas, namreč 12. ura za obed in 7. ura za večerjo.

Tako je na Francozih, kjer je ta pojav posebno viden in jasen, ker poznajo Francozi prav za prav samo dva obroka. Tu se je v teku dveh stoletij zadevno življenje popolnoma preobrnilo, kar se tiče navad namreč. In res se kaže današnja tendenca, da bi se dejeuner premaknil na popoldanski čas. Premaknitev dinnerja je že davno primorala, da se je umaknil souper, ki se vrši ponavadi okoli polnoči, po gledališču in plesu.

VODNIKOVE KNJIGE

za leto 1930

SO RAZPRODANE

Kdor jih hoče zdaj naročiti za leto 1931, naj nam pošlje \$1 in dobil bo knjige po pošti, ko bodo izšle. Knjigarna 'Glas Naroda'

Naročite

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

za leto 1930

ki je letos izredno zanimiv.

POŠLJEMO VAM GA POŠTINNE PROSTO ZA

50c

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 West 18 Street

New York, N. Y.

Njegova čast.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.
Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Na povčle zdravnika, ki je takoj pričel z obsejalnimi poskusi, so morali telo postopoma digniti z mehkim prti ter ga nato zaviti v volnene koce.

Neumorno so delali vsi trije, dokler ni ukazal zdravnik, naj prenehajo ter je priskočil med njimi utripajoč njenega srca. Nato je prišel Veri v usta nekaj krepčine vina ter jo ukazal položiti v razgret posteljo. Helma pa ji je medtem neprestano gladila mokre lase.

Strežnica je odnesla obleko ter se vrnila s čudnim pismom, katero je oddal postrežnik za Helmo. Ko je slednja prebrala pismo, je vedela, da je Anton Althoff rešil življenje gospe Veri.

Njena slutnja je torej vendar ni motila. Skrla je pisanje s trdnim namenom, da ne izda nikogar in da bo tudi obvestila Antona, kakor hitro bi bila Vera izven nevarnosti.

Par minut pozneje je dospel konzul. Helma ga je namreč telefonično obvestila o nesreči, ki je zadela njegovo ženo. Odhitel je sveda takoj domov ter stopil, ves razburjen in bledelica lica k postelji.

— Kaj se je zgodilo?

Helma je pojasnila. Rekla je nekaj o izprehodu, katerega je napravila gospe, kako se ji je izpodrlo na mokri travi in kako je padla v vodo. Nekaj tuj gospod jo je nato rešil. Tako so sporočili ljudje, ki se jo prinesli s postrežnika nesreče.

Henric se je ozrl v Helmo s presunljivim pogledom kot da jo hoče vprašati:

— Ali veruješ kaj takega?

Helma pa je zardela ter gledala v stran.

Tedaj pa je omahnil kot strel na stol poleg ležišča Vere ter zrl z mrklimi pogledi v obraz svoje žene.

Zdravnik je izgovoril par pomirjevalnih besed. Za enkrat ne obdaja še nadalje nevarnost za življenje. Tudi globoka omočica ni posebno nevarna. Reveda, ni pa izključeno, da se Vera ne bo prehladila, kajti vreme je mrzlo in veterno.

Konzul je molče kimal z glavo.

On ni mogel vrjeti v nesrečo, a se obotavljal domnevati kaj drugega.

Ni mogel več natančno uisliati ter videl pred seboj le bolestin obraz svoje žene.

— Zaka? Zaka? — To vprašanje ga ni izpustilo ter je napolnilo vso njegovo dušo.

Malo zatem, ko se je Anton Althoff sestajal z Vero ob visokem mostu, se je vrnil Robert Althoff s svojega potovanja v Berlin. Obiskal je takoj svoje starše. Ko ju je pozdravil, ju je obvestil, da se je Berlinu zaročil s hčerko nekega trgovskega prijatelja.

Mati je bila vsa iz sebe v silo presenečenja. Najprej se je smejala in jokala vse obenem ter zopet poljubljala svojega najstarejšega sina. Tudi Karl Althoff je bil zelo razveseljen, kajti vedel je, da se bo Robert bogato oženil. Mlada dama je bila namreč edina hčerka bogatih staršev. Potrpel je svojega sina po hrbtu ter mu veselo stisnil roko:

— To ti moram reči, v tej stvari si napravil izvrstno potezo. Gospe Weizner ni le lepa ter pametna deklica, temveč je tudi drugače na nji vse v redu. No, mati, potolaži se vendar.

— Dragi Karl, pomisli vendar, da bom dobila sinova v hišo! Ah, povej mi vendar, Robert, kakšna je ta tvoja nevesta? Prav nič mi nisi še povedal! Ne bom te izdala!

Robert je posadil mater na stol.

— Pusti mi vendar govoriti, mati! Tukaj imaš njeno sliko. Truda mi jo je dala zate.

— Truda se imenuje? — Bog, kje pa so moja očala? Ravno kar sem jih imela že tukaj!

Robert ji je izročil materi, kajti ležala so na kupu starih časnikov. Mati si je tresoč se roko naravnala očala ter si držala sliko pred oči. Ponosno se je ozrla na odlično ter se zelo mlado dano.

— Pogledaj, Karl, — ah, ti jo že poznaš! — Krasen par bo to! In kako odlična izgleda! Sveti Bog, Robert, — kaj pa, če ni preveč odlična za nas?

— Mati, prosim te!

Karl Althoff se je smejal.

— Mati, oče najine sinove, si je priporil svoje mesto iz navadnih razmer. In ona je prav tako kot ti, navadna meščanka. Torej nikake bojam. Robertova nevesta je sicer uživala fino vzgojo, pa tudi naš Robert je dosti boljši kot dva midva. Po mojih mislih spada ta oba mlada človeka izvrstno skupaj in to je glavna stvar, kaj ne?

— Da, to je glavno, — je priznala mati, ki je še vedno zrla nekoliko težavljivo na sliko. Ne da bi si sama priznala, je bila vendar nekoliko razočarana. Lepa, odlična mlada dama se bo komaj pustila tako negotovi, kot si je vedno želela. Ljubka in nežna hčerka gotovo ne bo ta ponosna in visoka mlada dama.

— Glavno je, da jo Robert ljubi in da ga očrčila, — si je mislila sama pri sebi.

Pozorno je poslušala, ko sta govorila o zaroki ter o drugih zadevah.

Pri tem je vedno zopet pogledala sliko, katero je krčevito držala v rokah.

Robert je namreč tako izbral, kot je odgovarjalo njegovemu značaju. Resno je premoštril na vse strani, predno je izgovoril odlično besedo.

Ko je opisal vse, v popolno zadovoljnost matere, je vprašala slednja na kratko:

— Ali vesta še tvoja brata?

— Ne, mati, vidva sta bila seveda prva, katerima sem omenil svojo zaroko!

— Potem morava fanta poklicati navzgor!

To se je tudi zgodilo. Le Feliks se je odzval klicu, kajti Anton je že odšel. On je iskreno čestital tratu ter se moško boril proti otožnemu občutku, ki se je pojavil v njem.

Kako otečen bi bil tudi on lahko danes, če bi mu ne bila Helma odlično pokazala včeraj, da se hoče izogniti njegovi snubitvi! Trdno je bil namreč prepričan, da ga ne ljubi in da mu neče pripadati. Vedel je, tudi, da ne bo imel sedaj nikdar več poguma predložiti deklici vprašanje, če ga ljubi. To je bilo za vedno končano!

Nekaj časa je ostal pri Robertu in stariših. Nato se je zopet poslovil, da se zopet loti svojih poslov.

— Feliks, kje pa je Anton? — je vprašala gospa Althoff.

— Najbrž ima kak trgovski opravke, mati.

— Pošli ga takoj gori, kakor hitro pride, ali čuješ?

— Da, mati, povedal mu bom takoj.

Pošal je odšel Feliks ven. Ko pa je stopil skozi vrata koridorja na stopnicah, je videl Antona hitro prihajati mimo.

— Počakaj nekoliko, moram ti nekaj povedati, Anton.

Ta se je obrnil proti Feliksu ter si držal prst na usta.

— Tiho, nikdo me ne sme videti!

Feliks se je prestrašil. Šele sedaj je videl, da je izgledal Anton zelo bled in prepaden. Tedaj je zapazil tudi njegovo mokro obleko.

(Dolge prihodnje.)

ROKOBORBA NEKDAJ IN
SEDAJ

Kadar naši pradedje niso imeli orožja, da bi se branili, so z rokami zgrabili nasprotnika, ga sprevajali na tla in s tem premagali. Če je bil nasprotnik na tleh, je bilo rokoborbo konec; ta oblika rokoborbe seveda še ni bila sportna. Teda pačagoma so se pričeli ljudje medsebojno boriti, da bi si ojačili mišice in dobili gibčno telo. Ker pri tem niso bili določeni prijemi, zvezo prepovedani nevarni udarci, so postale te vaje kmalu zelo surove.

Toda že stari Grki so priznali rokoborbo kot sport in dobili tobičnorme, kako morata v rokoborbi nastopiti dva nasprotnika. Za grška mitologija je polna pravljice o rokoborbi, tem večji razmah pa beleži grška rokoborba v stari Grčiji po 1. 776. pred Kristom, ki je dosegla za časa Perikleja (okoli 450 pr. Kr.) svoj višek. Poleg lahkoatletičkega petboja so stari Grki s posebno ljubeznijo gojili tudi rokoborbo, tako da je postala pravi narodni sport tiste dobe. V gimnazijah so se vsi vršili tedaj za rokoborbo, kjer se je aristokratska mladina vežbala v tem sportu. Zmagovalci v rokoborbah so uživali velike časti in so bili med drugim oproščeni plačevanja davkov, za prejemali proste vstopnice za gledališče ter so se celo prehranjevali na državne stroške. Atleti so bili pod varstvom samega Zeusa in bogov lepote Palade Atene in Apolona. Pesniki in filozofi so proslavljali rokoborbo kot valno vzgojno sredstvo za dušo in telo. Tudi slikarji in kiparji starih Grkov so bili navdušeni oboževalci atletizma. Ravno med atleti so našli najlepše modele svoje umetnosti in znano je, da so najlepša dela klasične umetnosti posneta po idealnih telesih grških atletov. Že takrat se je žal razvila tudi profesionalna rokoborba za gladiatorskimi igrami za zabavo ljudi, ki so bili žejni divjih bojov med plačanimi rokoborci. Ko je propadla stara Helada, je Rim prevzel le-to vrsto rokoborbe, ki se je za drag denar predvajala v rimskih arenah. Krščanstvo, je končno za dolgo dobo zatrla vsako udeleževanje v atletiki.

V srednjem veku je rokoborba vzpostavila ponovno. Ne samo na kraljevskih dvorih in viteških gradovih, temveč tudi po mestih in deželah je prihajala mladičina zopet gojiti to panogo sporta. Prve sledove o pisanih naukah za rokoborbo so našli v Nemčiji iz XIV. stoletja. Toda tudi v srednjem veku je rokoborba amaterjev kmalu prenehala, mesto nje pa so nastopili poklicni rokoborci, ki seveda niso gojili sporta iz idealizma in ga zato tudi niso mogli razširiti. Šele Angleži so okoli leta 1820 dali rokoborbi zdrav temelje. Djaki angleških univerz so pričeli prejeti redne tokme v rokoborbi, kar sta polagoma prevzeli tudi Amerika in Svica. Okoli leta 1850 se je rokoborba amaterjev nanovo razvila tudi v Nemčiji in do svetovne vojne skokoma napredovala.

Način borbe v tej disciplini se je v toku stoletij v mnogem spremenil. Prvotno je veljala rokoborba kot orožje, ki naj popolnoma uniči nasprotnika. Stari Grki so jo očiščili surovih napadalnih oblik in današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Današnja rokoborba se vrši po točnih mednarodnih pravilih in je seveda le skromna kopija one rokoborbe, ki so ji stari Grki in deloma tudi Rimljani posvečali toliko ljubini in navdušenja.

Naši SKUPNI IZLETI v Jugoslavijo
in Italijo za leto 1930

Cas prihaja —

za vse one, ki so namenjeni to leto v st